

**PILDE ȘI ISTORISIRI
PENTRU COPIII
CREȘTINI**

© Pentru ediția de față, Editura Areopag
(Traducere după originalul în limba rusă
Цветник, Editura Posrednik, Moscova,
1912)

I.S.B.N. 978-606-8451-41-1

Ilustrația copertei: Rodica Vieru
față: detaliu dintr-o ilustrație a poveștii
Doctorul doctorilor, de Danion Vasile (din
volumul *Povești religioase. Povestea
icoanei mele*, apărut la Editura Areopag,
București, 2014).

spate: detaliu dintr-o ilustrație a poveștii
Puterea iubirii, de Danion Vasile (volum în
curs de apariție la Editura Offline Times).

**PILDE ȘI
ISTORISIRI
PENTRU COPIII
CREȘTINI**

Traducere din limba rusă
de părintele Sava Marin

Ediție îngrijită de Angela Voicilă
Ediția a treia

Carte apărută cu binecuvântarea
Înalt Preasfințitului Arhiepiscop
Justinian Chira
al Episcopiei Maramureșului
și Sătmarului

Editura Areopag
București, 2016

Prefață

Pui de vipere, cum puteți să graiți cele bune, odată ce sunteți răi? Căci din prisosul inimii grăiește gura. Omul cel bun din comoara lui cea bună scoate afară cele bune, pe când omul cel rău din comoara lui cea rea scoate afară cele rele. Vă spun vouă că pentru orice cuvânt deșert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecății (Matei 12, 34-37).

În această carte, în afară de povestirile în care se descriu întâmplări adevărate, mai sunt adunate și istorioare, legende și povestiri care au fost scrise spre folosul oamenilor. Mulți oameni, și îndeosebi copiii, atunci când citesc o istorie, o povestire, sau un basm, întreabă înainte de toate: „Oare este adevărat ceea ce se descrie?” Și, adesea, dacă văd că ceea ce este descris nu se poate întâmpla, atunci își spun că e o închipuire fără rost și neadevărată.

Oamenii care gândesc astfel nu gândesc corect. Adevărul îl va afla nu acela care va ști numai ceea ce a fost, este și va fi, ci acela care va cunoaște ce trebuie să se întâmple după voia lui Dumnezeu. Va scrie adevărul nu acela care doar va povesti cum a fost, ce s-a întâmplat, ce a făcut unul sau altul, ci acela care va arăta faptele bune ale oamenilor, potrivite voii lui Dumnezeu și faptele rele, adică împotriva voii lui Dumnezeu.

Adevărul este o cale. Hristos a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”. Și, de aceea, adevărul îl știe nu acela care privește doar pământul de sub picioarele sale, ci acela care se călăuzește după soare în drumul său.

Toate scrierile sunt bune și folositoare nu atunci când doar înfățișează ceea ce a fost, ci când arată cum ar fi trebuit să fie; nu atunci când povestesc doar acțiunile omenești, ci când apreciază ceea ce este bun și arată ceea ce e rău, când indică oamenilor drumul îngust al voii lui Dumnezeu, care duce spre viață.

Pentru a arăta acest drum, nu este de ajuns doar descrierea a ceea ce se întâmplă în lume. Lumea se află în rele și ispite. Dacă vei prezenta lumea așa cum este, vei prezenta multă minciună, iar în cuvintele tale nu va fi adevăr. Pentru ca în descrierea ta să fie adevăr, trebuie să scrii nu ceea ce este, ci ceea ce ar trebui să fie, să descrii nu un adevăr oarecare, ci dreptatea împărăției lui Dumnezeu, care se apropie de noi, dar pe care încă nu o avem. Se întâmplă să fie munți de cărți în care se vorbește cu exactitate despre faptele trecute sau viitoare, însă aceste cărți sunt mincinoase, dacă cei care le-au scris nu știu ei înșiși ce este bine și ce este rău și nu prezintă acel unic drum, care îi duce pe oameni spre împărăția lui Dumnezeu. Dar se întâmplă ca povestirile, pildele, basmele, legendele în care sunt povestite fapte minunate care nu s-au întâmplat, să spună adevărul, prin aceea că ele redau fapte după voia lui Dumnezeu și arată în ce constă dreptatea împărăției lui Dumnezeu.

BUNICUL BĂTRÂN ȘI NEPOTUL

Bunicul era foarte bătrân: picioarele nu îi mai mergeau, ochii nu mai vedeau, urechile nu mai auzeau, dinți nu mai avea, iar când mânca, îi cădea înapoi mâncarea din gură. Fiul și nora au încetat să-l mai pună la masă și îi dădeau să mănânce după sobă. Odată, i-au adus mâncarea într-o ceașcă. El a vrut să o miște, dar a scăpat-o și a spart-o.

Nora a început să-l ocărăscă, pentru că el strica totul prin casă și spargea ceștile și i-a spus că de acum înainte îi va da să mănânce din troaca porcilor. Bătrânul doar a oftat și n-a zis nimic.

Odată, bărbatul cu soția sa stăteau și priveau cum fiul lor se juca pe podea cu niște scândurele. Tatăl l-a întrebat:

– Ce faci acolo, Mișa? Iar Mișa i-a răspuns:

– Fac o troacă; când tu și mama veți fi bătrâni, o să vă dau să mâncați din această troacă.

Bărbatul și femeia au privit unul la altul și au plâns. Lor li se făcuse rușine fiindcă l-au supărat pe bătrân. Și au în-

ceput de atunci să-l așeze la masă și să-l îngrijească.

ALEGEREA CRUCII

Un călător urca pe un munte abrupt. Era obosit și abia își mișca picioarele. S-a târât mult timp pe stâncile alunecoase ale muntelui și, în sfârșit, a atins culmea lui.

Din vârful, vedea câmpia întinsă, scaldată de razele soarelui care apunea. Călătorul, mișcat de această strălucire de seară a soarelui și de liniștea răspândită în jur, s-a așezat în genunchi și a început să citească rugăciunile de seară. Apoi s-a culcat pe iarba moale și parfumată și a dormit un somn lin. Și a avut un vis: i s-a arătat Dumnezeu. Călătorul L-a rugat pe Dumnezeu:

„Părinte! Nu te mânia pe mine că vreau să-ți mărturisesc o mare slăbiciune a sufletului meu. Eu știu că fiecare om muritor trebuie să-și poarte cu răbdare crucea sa. Dar, cum se știe, nu toate crucile au aceeași greutate. Crucea mea este prea grea pentru mine, puteri-

le mele nu-mi ajung să o port. Ai milă de mine și ușurează-mi-o, altfel ea mă va strivi”.

Așa L-a rugat el, nechibzuitul, pe Tatăl Ceresc. Deodată s-a iscat un vânt puternic, l-a luat pe călător și, cu o putere de nedescris, l-a adus în înălțimi. Și iată, călătorul s-a văzut într-o biserică mare, în care se aflau o mulțime de cruci diferite. Atunci a auzit un glas:

„Iată, aici, în fața ta, sunt adunate toate crucile de pe pământ. Alege-o pe oricare dintre ele; pe care vei dori să o iei, aceea va fi a ta.” A început călătorul să încerce toate crucile. A luat una, apoi alta, a pus-o pe umeri ca să-i încerce greutatea și să afle dacă poate să o poarte, dar nu-i era deloc ușor să aleagă. O cruce era prea mare pentru el, alta prea grea, iar alta, deși nu era nici mare, nici grea, nu era confortabilă: îi tăia umerii cu marginile ei ascuțite. Erau și cruci de aur, dar grele, așa cum este aurul. A încercat aproape toate crucile, dar nu a putut să aleagă, când, deodată, a văzut o cruce simplă, din lemn tare, pe care n-o observase mai înainte printre celelalte. El a ridicat-o, a probat-o și a văzut că

este mai confortabilă decât toate celelalte, deși era destul de grea. El a ridicat-o, a măsurat-o și a pus-o pe umeri. S-a bucurat și a exclamat:

„Doamne, dă-mi voie să iau această cruce!” Și a luat-o. Și ce credeți? Aceea era propria lui cruce, pe care o purtase și mai înainte.

TATĂL ȘI FIII

Un tată le-a poruncit fiilor săi să trăiască în înțelegere, ei însă nu l-au ascultat. Atunci a cerut să-i fie adusă o mătură și le-a zis:

– Rupeți-o!

Oricât de mult au încercat, nu au putut să o rupă. Atunci tatăl a desfăcut mătura și le-a poruncit să rupă câte un pai.

Ei au rupt foarte ușor toate paietele, unul câte unul.

Tatăl le-a zis:

– Așa și voi, dacă veți trăi în înțelegere, nimeni nu vă va înfrânge, iar dacă vă veți certa, oricine va putea cu ușurință să vă distrugă.

IZVORUL

Într-o zi călduroasă, trei călători s-au întâlnit lângă un izvor curat. Izvorul țâșnea din pământ la marginea unui drum important. În jurul lui se înălțau copaci și creștea o iarbă deasă. Apa, curată ca lacrima, se aduna într-un mic bazin săpat în piatră, iar de acolo curgea la vale și forma un râuleț sprinten. Călătorii s-au odihnit la umbră și au început să bea apă din izvor. Deasupra izvorului era o piatră și pe ea stătea scris: „Fii asemenea acestui izvor!”. Călătorii au citit cele scrise și au început să se gândească ce înseamnă aceste cuvinte.

– Este un sfat bun, a spus unul dintre călători, după cum se vedea, negustor de meserie. Izvorul curge fără odihnă, zicea el, curge departe, adună în el apa altor izvoare, se face râu mare. La fel și omul: trebuie să muncească neîncetat și atunci va avea succes în toate și se va bucura de mult bine.

Al doilea călător era un om tânăr.

– Nu, a spus el. După mine, cuvântul de pe piatră vrea să ne destăinuie că omul trebuie să-și păzească sufletul său de gânduri și dorințe rele, pentru ca sufletul lui să fie la fel de curat ca apa din acest izvor. Apa aceasta aduce bucurie și putere tuturor acelor care, la fel ca noi, se odihnesc lângă el. Însă dacă acest râuleț, care a călătorit în tot pământul, ar fi avut în el apă tulbure și murdară, la ce-ar fi folosit, cine ar mai fi băut apă din el?

Al treilea călător era un bătrânel. El a zâmbit și a spus:

– Adevărat a grăit tânărul! Izvorul îl adapă oricând pe cel care însetează și ne învață să facem binele oricui, fără să așteptăm răsplată și mulțumiri.

INELUL PREȚIOS

Un tată și-a împărțit avuția celor trei fii ai săi. A oprit pentru el numai un inel.

– Acest inel – a spus el – îl voi da aceluia dintre voi, care va săvârși cea mai bună faptă. Acum plecați la drum,

fiecare unde are trebuință, și întoarceți-vă peste un an, la apusul soarelui. Atunci îmi veți spune cine ce a făcut și eu voi hotărî a cui este răsplata.

Fiii s-au dus în drumul lor și s-au întors la sorocul hotărât. Au venit la tatăl lor și au început să-și povestească isprăvile.

Primul a spus:

– Un om bogat mi-a dat un sac cu aur, fără să fi întocmit vreun act. Când bogatul a murit și aș fi putut să-mi iau eu aurul și nimeni nu ar fi știut. Eu însă am căutat-o pe văduva aceluia și i-am înapoiat banii.

– Ai făcut bine, fiul meu, dar tu ai săvârșit doar o faptă cinstită.

Al doilea a spus:

– Eu am trecut odată pe lângă un lac și am văzut cum a căzut în apă un copil, care se juca pe mal. M-am aruncat mai repede decât fulgerul să-l salvez și l-am scos viu.

– Și pe tine te laud, fiul meu, dar tu ai procedat doar după cum spune porunca Domnului: „Ajutați-vă unul pe altul”.

Al treilea a spus:

– Odată, seara, l-am văzut pe dușmanul meu stând pe marginea prăpastiei. El era singur și dormea. La cea mai mică mișcare, ar fi căzut în prăpastie. Eu l-am salvat, fără să mă gândesc că puteam să devin jertfa lui.

Tatăl a întins mâinile spre el.

– Fiul meu, îmbrățișează-mă, – a spus el – și primește inelul! A sluji dușmanului este binele suprem. A plăti cu bine pentru rău, înseamnă a imita pe Dumnezeu.

APOSTOLUL IOAN ȘI TÂLHARUL

După moartea Mântuitorului Iisus Hristos, ucenicii Lui s-au răspândit pe tot pământul, propovăduind cu fapta și cuvântul învățătura Lui. Ioan, ucenicul iubit al lui Hristos, predica în bogate orașe grecești. Într-un oraș, în timpul predicii, a văzut în mulțime un tânăr. El asculta și nu-și lua ochii de la cel ce vorbea. Apostolul Ioan, după ce a sfârșit predica, l-a chemat la el și au vorbit îndelung. A văzut că tânărul era gata cu toată inima să primească învățătura lui

Hristos, că sufletul lui ardea, însă nu avea o credință puternică. „Acestui tânăr îi trebuie un prieten și un sfătuitor de nădejde, s-a gândit Ioan, altfel se va abate de la drumul cel drept și-i va urma pe oamenii răi”.

Apostolul s-a pregătit să meargă în alte orașe să propovăduiască, dar, înainte de plecare, l-a dus pe tânăr la episcop și i-a spus:

– Eu voi pleca, dar tu ai grijă de el. Întărește-l în credința lui Hristos, păzește-l de tot ceea ce este rău.

Episcopul a făgăduit că va avea grijă de el, l-a luat pe tânăr la el în casă, l-a învățat și l-a botezat. Însă, după ce l-a botezat, episcopul a încetat să se mai preocupe de tânăr, așa ca înainte. „Acum el este deja botezat și prin botez este păzit de tot răul”, gândea episcopul.

Tânărul însă s-a împrietenit cu niște tovarăși răi, a început să se îmbete cu ei și să ducă o viață de desfrâu. Câteodată părea că începe să se pocăiască, dar nu avea suficientă credință și putere să se lepede de viața cea rea. Pentru viața aceea depravată îi trebuiau bani. A

început să-i dobândească prin orice metodă, fără rușine. A plecat din oraș și a devenit tâlhar.

Curând, el s-a făcut cunoscut prin faptele sale și tâlharii l-au numit căpetenie a lor.

Sfântul Ioan s-a întors să propovăduiască în acel oraș, a venit la episcop și l-a întrebat:

– Unde este comoara pe care ți-am lăsat-o spre păstrare?

Episcopul la început nu a înțeles despre ce comoară întreabă apostolul. S-a gândit că Ioan îl întreabă de banii care s-au strâns pentru săraci și bolnavi.

– Nu te întreb de bani, a spus Ioan, ci de sufletul fratelui nostru. Eu ți-am lăsat un tânăr, unde este el?

– El a murit, a răspuns cu amărăciune episcopul.

– Când a murit? De ce fel de moarte a murit? – a întrebat apostolul.

– S-a întunecat sufletul lui și a devenit un tâlhar, un făcător de rele, distrugător de suflete, a răspuns episcopul.

Apostolul nu se aștepta la o veste ca aceasta. S-a amărât până la lacrimi și i-a spus episcopului:

– Vai de el, vai și de noi toți! Nu ai fost un prieten de nădejde și un îndrumător bun, altfel n-ar fi plecat de la tine. Eu îi cunosc sufletul tânăr și arzător. Dar ce ai făcut tu ca să-l salvezi pe el?

Episcopul a tăcut. Ioan le-a spus oamenilor care erau de față:

– Dați-mi repede un cal și arătați-mi drumul spre munți.

Oamenii au încercat să-l facă să se răzgândească:

– Nu te duce! Tâlharii nu lasă pe nimeni să se apropie. Nu există întoarcere. Învățătorule, cruță-te pe tine!

Dar Ioan nu a stat să-i asculte, a luat calul și a plecat. Le-a fost rușine oamenilor să-l lase pe bătrân singur, s-au găsit câțiva oameni gata să-l însoțească.

Au plecat; au intrat în pădure și au început să urce pe munte. Urcușul era abrupt, era greu să mergi. Au mers mult așa. Iată că le-au apărut în față câțiva tâlhari. Oamenii s-au speriat și au fugit

înapoi, însă Ioan a coborât de pe cal și a mers în întâmpinarea tâlharilor. Tâlharii l-au prins. Ei se mirau că apostolul nu se apără și nu cere îndurare.

– Duceți-mă la căpetenia voastră, a spus Ioan. Tâlharii l-au dus pe bătrân în tabăra lor.

Căpetenia, văzând că se întorc tovarășii săi, le-a ieșit în întâmpinare. A privit la omul legat și îndată l-a recunoscut pe Ioan: a pălit, a început să tremure și a luat-o la fugă. Tâlharii, mirați, i-au dat drumul lui Ioan, iar el a început să-l strige pe conducătorul lor:

– Fiul meu, oprește-te și ascultă-mă!

Dar tâlharul nu se uita în urmă, se tot îndepărta și se adâncea în pădure. Tâlharii l-au lăsat pe Ioan, nu l-au mai ținut și nu puteau să înțeleagă cum acest bătrân slab și neînarmat l-a speriat atât de mult pe conducătorul lor. Ioan a plecat după tâlhar. Bătrânul apostol era așa de istovit după drumul lung, că abia mai putea să meargă, iar tâlharul tânăr nu se oprea deloc. Din cauza oboselii, lui Ioan au început să i se înmoaie picioarele. El s-a oprit, și-a adunat puteri-

le și, cu glasul tremurat, a strigat pentru ultima dată după tâlhar:

– Fie-ți milă de mine, fiule! Mai departe nu pot să merg după tine, vino tu la mine. De ce te temi de mine, de ce ai încetat să mai ai încredere în mine? Eu sunt Ioan. Amintește-ți cum mai demult ascultai cu plăcere cuvintele mele!

Tâlharul s-a oprit, s-a întors cu fața spre Ioan și a stat să-l aștepte. Ioan se apropia de el, mișcându-și picioarele cu greutate, iar tâlharul îl aștepta cu capul plecat, privind în pământ. Ioan a ajuns la el, iar tâlharul stătea tot cu capul lăsat în jos. Apostolul, tăcând, i-a pus mâna pe umăr. Atunci tâlharul s-a cutremurat, și-a scăpat armele din mâini și, plângând, l-a îmbrățișat pe învățător, ascunzându-și fața pe pieptul lui.

– Eu am venit după tine, fiul meu, i-a spus Ioan încet. Hai cu mine în oraș la frați.

– Nu merg, a răspuns tâlharul. Lăsa-mă, eu sunt un om pierdut. Eu sunt blestemat și de Dumnezeu și de oameni, n-am unde să merg. Să trăiesc mai departe cum am trăit, nu mai pot. Nu-mi rămâne decât să mor.

– Fiul meu, nu face asta, nu vorbi așa. Viața noastră în trup este după voia lui Dumnezeu. A-ți omorî trupul este împotriva voinței lui Dumnezeu, înseamnă să-L ispitești pe El. Îți amintești, eu ți-am povestit despre tâlharul care s-a pocăit pe cruce? În ultima clipă a vieții, el a primit fericirea.

– Oamenii n-or să mă ierte, nu vor crede că eu m-am pocăit și nu mă vor primi.

– Nu te teme, fiul meu, oamenii te vor ierta, când Dumnezeu te-a iertat deja. Eu îi voi ruga să nu îți facă niciun rău, tu vei începe din nou o viață de muncă cinstită și, prin iubirea pentru ei, îți vei răscumpăra fărădelegile. Nu amâna, hotărăște-te repede!

Așa l-a convins Ioan pe ucenicul său și tâlharul l-a crezut și sufletul lui s-a înmuiat.

– Să mergem, învățătorule! – a exclamat el. Cu tine nu mi-e frică nici de cele mai groaznice chinuri. Du-mă unde voiești și liniștește-mi sufletul chinuit!

Sprîjinindu-se de mâinile tâlharului, bătrânul stareț a venit cu el în tabăra lor. Aici căpetenia și-a luat

rămas bun de la tovarășii săi, le-a povestit despre viața sa din trecut, despre Ioan și i-a convins să se lase de obiceiurile lor.

Ioan s-a întors cu tâlharul în oraș și l-a adus în biserică. Apostolul l-a pus lângă el și a spus:

– Fraților! Iată-l pe acela pe care voi l-ați socotit pierdut. Bucurați-vă! Fratele nostru s-a întors la noi.

Și Ioan i-a convins pe ei să primească pe cel ce s-a pocăit și și-a încheiat cuvântul său prin cuvintele rostite de Mântuitorul: *Aduceți și jertfiți vițelul cel îngrășat, să mâncăm și să ne veselim, fiindcă fiul meu acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat* (Luca 15, 23-24).

PĂCATELE SALE ȘI ALE ALTORA

Un monah dintr-o mănăstire a căzut într-un păcat. Frații, adunați să judece aceasta, au trimis după starețul Moise. Dar smeritul Moise a refuzat să facă parte din sfatul lor. Duhovnicul mănăstirii a trimis după el a doua oară,

ca să fie înștiințat că toată adunarea fraților îl așteaptă. Atunci Moise a mers în mănăstire. El a umplut un coș vechi cu nisip și l-a luat cu sine.

– Ce înseamnă asta? – l-au întrebat monahii, când starețul a sosit.

Arătând cum se scurge nisipul, Moise a răspuns:

– Vedeți câte păcate am? Nici nu pot să le număr! Cum voi putea să judec păcatele altora?

Monahii nu au mai spus niciun cuvânt fratelui care a greșit și s-au împărtășit tăcuți, iertându-l.

DE UNDE VINE RĂUL ÎN LUME

Un pustnic trăia în pădure și fiarele sălbatice nu se temeau de el. El vorbea cu fiarele și ele îl înțelegeau. Odată, pustnicul s-a culcat sub un copac, iar cioara, porumbelul, cerbul și șarpele s-au adunat și ei să înnopteze acolo.

Animalele au început să vorbească de unde vine răul în lume. Cioara zise:

– Răul în lume vine din cauza foamei. După ce mănânci bine, stai pe

creangă și croncănești – totu-i vesel, bine, te bucuri de toate; dar, dacă flămânzești o zi, două, totul ți se pare potrivnic, oriunde ai privi în lumea lui Dumnezeu. Și îți vine să zbori undeva departe, te plimbi din loc în loc și nu ai liniște. Iar dacă vezi carne, parcă ți se face foame și mai mult și te arunci asupra ei fără să te mai gândești. Oamenii aruncă în tine cu bețe și cu pietre, iar lupii și câinii tabără asupra ta, iar tu nu te lași... Și câte altele nu se întâmplă din cauza foamei. Tot răul vine de la foame!

Porumbelul spuse:

– După mine, răul nu vine de la foame, ci vine din iubire. Dacă am trăi singuri, ne-ar fi bine, o singură gură nu sărăcește, și chiar dacă sărăcește, este una singură. Dar noi trăim totdeauna în perechi. Și așa începi să o iubești pe prietena ta și nu ai liniște, gândindu-te la ea: a mâncat oare, îi este cald? Iar dacă pleacă undeva, îți pierzi liniștea de tot, te gândești nu cumva să o înhațe vreun vultur sau să o prindă cineva. Și atunci pleci să o cauți, iar uneori zbori în zadar și poți cădea tu însuși pradă vulturului sau în vreo capcană. Iar dacă se pierde

prietena ta, atunci nu mai ai nicio bucurie. Nu mănânci, nu bei, ci numai o cauți și plângi. Câți dintre noi nu pier din cauza aceasta! Tot răul vine nu de la foame, ci din iubire!

Șarpele a spus:

– Nu, răul nu vine nici de la foame, nici din iubire, ci răul vine din mânie. Dacă am trăi în pace și nu ne-am certa, ne-ar fi foarte bine. Când se întâmplă ceva împotriva voinței tale, te înfurii și nu-ți mai intră nimeni în voie. Aici nici eu nu mă înțeleg pe mine, sâsâi mereu, caut să mușc pe cineva. Nu cruț pe nimeni, mă înfurii până într-atât, încât mă distrug pe mine însumi. Deci, răul vine pe lume din mânie.

Cerbul zise:

– Nu, nu din cauza mâniei, nici a iubirii și nici din cauza foamei există răul pe lume, ci răul există din cauza fricii. Dacă s-ar putea să nu ne fie teamă, totul ar fi bine. Noi avem picioare sprintene, putere multă. De animalele mici scăpăm luptându-ne cu carnea, iar de cele mari fugim. Și totuși ne temem! Doar o creangă să se miște în pădure, sau să foșnească o frunză și începi să tremuri

de frică, îți bate inima de parcă ar vrea să iasă din piept și alergi cât te ține suflarea. Altădată, un iepure sare dintr-un tufiș, zboară o pasăre sau se rupe o rămurică uscată și tu te gândești că e o fiară sălbatică, fugi și chiar dai peste o fiară. Uneori, când încerci să scapi de câini, dai peste om. Adesea te sperii și fugi, fără să știi încotro. Și din avânt, cazi în prăpastie. De aceea, dormi cu un ochi deschis, cu urechile ciulite și tremuri de frică. Nu ai liniște. Tot răul vine din frică!

Atunci pustnicul a spus:

– Nu de la foame, sau de la iubire, sau din mânie, sau din frică vin toate necazurile noastre, ci de la trupul nostru vine tot răul în lume. De la el este și foamea și iubirea și mânia și frica. Voi toți judecați fiecare pentru sine, de unde vine răul la voi, pentru că știți fiecare ce vă chinuiește mai mult. Însă rădăcina tuturor acestor chinuri, este una pentru toți: trupul nostru. Noi, oamenii, știm aceasta foarte bine, pentru că noi săvârșim răul și din cauza foamei, și din cauza iubirii, și din cauza mâniei, și a fricii, și toate acestea le facem pentru a ne

păstra viața noastră trupească. Dar știm, de asemenea, că noi trăim nu numai prin trup, ci și prin duhul lui Dumnezeu și dacă noi ne vom strădui să-I slujim mai întâi lui Dumnezeu și nu trupului, atunci vom învinge trupul și El ne va mântui pe noi de tot răul.

EXEMPLUL ESTE MAI BUN DECÂT ÎNVĂȚĂTURA

Un oarecare stareț l-a întrebat pe Cuviosul Pimen dacă poate să dea porunci fraților care locuiau împreună cu el.

– Nu, a răspuns Pimen, mai bine să faci treburile singur și, dacă ei vor vrea să locuiască cu tine, vor înțelege ce au de făcut.

– Dar ei își doresc ca eu, mai marele lor, să le poruncesc ce să facă, a continuat starețul.

– Nu te sfătuiesc, a spus Pimen. Fii pentru ei exemplu și nu făcător de lege. Atunci totul va fi îndeplinit întocmai și, oricât de grea ar fi munca, nu se va isca nicio cârteală.

TOVARĂȘUL BUN

Doi zidari, unul mai tânăr și altul mai în vârstă, stăteau pe schelele înalte ale unei uriașe case în construcție. Jos, sub ei, forfotea orașul, iar în jurul lor bătea un vânt rece.

Zidarii lucrau cu nădejde, nepăsându-le de frig. Vântul șuiera puternic, le-gănând schelele ce păreau gata, gata să cadă. Deodată vântul s-a dezlănțuit și mai mult, iar schelele s-au desfăcut, prăvălindu-se, huruind, în jos. Rămăsesse doar o scândură, ce atârna de un căprior; zidarii s-au agățat de ea și au rămas suspendați în aer.

Dar vântul s-a întetit și mai tare, iar scândura a început să trosnească și să se îndoiaie din cauza greutateii celor doi oameni. Atunci tânărul zidar a zis:

– Se pare că ne-a venit sfârșitul. Nu putem să ne ținem împreună până când ne va veni cineva în ajutor. Unul se mai poate ține, dar e cu neputință să stăm amândoi agățați.

– Doamne, a grăit cel mai în vârstă, cum să mor eu! Ce vor face copiii mei?

- Ai mulți copii?
- Cinci.
- Eu sunt singur. Nu am pe cine să pierd. Așa că am ales: La revedere, prietene!

Și zidarul cel tânăr a dat drumul ușor scândurii și s-a aruncat în gol.

Zidarul mai în vârstă, capul familiei, a rămas întreg și nevătămat și toată viața și-a amintit cu lacrimi de mulțumire de tovarășul său, care s-a jertfit pentru el.

VRABIA

Mă întorceam de la vânătoare și mergeam pe cărăruia grădinii. Câinele fugea înaintea mea. Deodată, și-a încetinit pașii și a început să se furișeze, parcă ar fi adulmecat un animal sălbatic. Eu m-am uitat în lungul cărării și am văzut o vrăbiuță mică cu galben în jurul ciocului și puf pe cap. Ea căzuse din cuib (vântul mișca puternic mestecenii) și stătea nemișcată, întinzându-și neajutorat micile și firavele aripioare.

Câinele meu se apropia încet de ea, când, pe neașteptate, din copacul apropiat a căzut ca un pietroi, chiar lângă botul lui, un vrăbioi bătrân cu pieptul negru, zbârlit și ciufulit, și, cu un piuit deznădăjduit, a sărit de două ori spre gura deschisă și plină de dinți a câinelui.

El încerca să-și salveze puiul și-l acoperise cu aripile. Tot trupul lui mic tremura de groază, iar glăsciorul îi suna sălbatic și răgușit. Era gata să moară, să se jertfească pe sine! Ce namilă uriașă trebuie să-i fi părut câinele! Și totuși el nu a putut să stea liniștit pe creanga lui înaltă și a înfruntat primejdia. O forță mai puternică decât voința sa l-a făcut să se arunce de acolo.

Câinele s-a oprit și a dat înapoi... Se vede că și el a recunoscut această putere.

Eu m-am grăbit să chem câinele derutat și m-am îndepărtat mulțumind și slăvindu-l pe Dumnezeu.

Da, eram impresionat de această pasăre cu suflet mare, în fața acestui avânt al dragostei ei.

„Iubirea, m-am gândit eu, este mai puternică decât moartea și decât frica morții. Numai ea, numai iubirea ține și mișcă lumea”.

CHEZĂȘIE

Povestire istorică

A fost odată în orașul Siracuza un conducător aspru, pe nume Dionisie (a trăit cu 400 de ani înainte de Hristos). Cruzimea și nedreptatea lui au făcut ca toți oamenii să-i fie împotriva, din această cauză a început să-i bănuiască pe toți că îi doresc moartea. Odată, el a poruncit să fie arestat un grec pe nume Miros, pe care îl bănuia că uneltește ceva împotriva lui. Dionisie a poruncit ca Miros să fie adus la el și i-a zis cu mânie:

– Am aflat că tu m-ai vorbit de rău și că urzești un complot împotriva mea.

– Nu, s-a apărât Miros, eu nu te-am vorbit de rău, ci doar te-am numit aspru și neîndurător, așa cum și ești. Eu nu am uneltit rele împotriva ta, ci numai am dat în vileag răul pe care-l săvârșești tu.

– Nemernicule! – s-a mâniat conducătorul. Indiferent de ce ai spus, ești vrednic să mori pe cruce. În acele vremuri pedeapsa cu moartea pe cruce era socotită cea mai umilitoare.

– Eu sunt gata să mor, a răspuns Miros, nu voi încerca să te rog să mă ierți. Dar dă-mi trei zile de libertate, pentru a-mi lua rămas bun de la familia mea. Eu ți-l las zălog pe prietenul meu, ca să fii sigur că mă voi întoarce.

Stăpânitorul s-a gândit și a zis zâmbind viclean:

– Eu îți îndeplinesc dorința. Mergi, îți dau trei zile, însă dacă după trei zile nu te vei întoarce la Siracuza, îl voi supune pe prietenul tău la chinuri. Dacă voi fi nevoit să-l osândesc, prin aceasta tu îți vei spăla vina.

Dionisie se gândea în sinea lui: „Nu se va mai întoarce Miros. Astfel, poporul va afla cât de mincinos și trădător este”.

Miros a venit la prietenul său și i-a zis:

– Dionisie m-a condamnat la moarte, dar îmi dă trei zile ca să-mi iau rămas bun de la familie, de aceea, te rog,

fii zălog pentru mine timp de trei zile, până când mă voi întoarce.

Prietenul său bun s-a învoit cu bucurie să-i îndeplinească cererea lui Miros, l-a îmbrățișat de rămas bun și s-a lăsat dus în temniță și încătușat.

Miros s-a grăbit să părăsească Siracuză și s-a dus în satul unde locuiau mama și sora sa. Ele au plâns cu multă amărăciune, auzind de soarta ce-l aștepta pe iubitul lor fiu și frate. S-au străduit din toate puterile să-l rețină cât mai mult, dar când sfârșitul celor trei zile se apropia, Miros s-a despărțit de ele și a plecat la drum, temându-se să nu întârzie.

Se grăbea foarte tare. Deodată s-a pornit o furtună, fulgerele au spintecat cerul și o ploaie năvalnică a început să cadă. Din munți spre câmpie curgeau șuvoaie de apă, râurile s-au umplut și s-au revărsat peste margini.

În calea lui Miros a apărut un râu. El a încercat să se apropie de podul care se întindea peste apă. Însă, deodată râul s-a umflat; valurile au ieșit din matcă și au rupt podul care s-a prăbușit în apă, iar valurile l-au acoperit complet. În za-

dar umbla Miros când înainte, când înapoi pe mal, privind în depărtare și degeaba chema în ajutor. Nicăieri nu se vedea niciun om. Miros s-a oprit doborât de durere. Râul însă se lărgea tot mai mult și își dezlănțuia valurile. Atunci Miros a căzut în genunchi și s-a rugat:

– O, Dumnezeu meu, potolește aceste valuri! Timpul zboară, soarele a trecut de mult de ora prânzului și dacă va apune, iar eu nu voi fi în Siracuză, prietenul meu va suferi din cauza mea.

Dar vârtoarea se întetea tot mai mult, valurile creșteau și minutele treceau unul după altul. Într-un sfârșit, deznădejdea l-a cuprins pe Miros, s-a aruncat în puhoiul de ape și a început să înoate, despiciând valurile cu mâinile lui puternice. Și iată că a ajuns la mal. Dar abia a făcut câțiva pași, când din pădurea vecină, i-a ieșit în întâmpinare o ceată de tâlhari. Nelegiuții i-au tăiat calea lui Miros și au ridicat armele asupra lui.

– Ce vreți de la mine? N-am nimic!
– a strigat Miros. Am numai viața mea,

dar ea îmi trebuie pentru salvarea prietenului meu.

Lacrimile au început să curgă pe fața lui Miros, iar privirea plină de durere și rugămințile lui fierbinți i-a domolit pe tâlhari și aceștia l-au lăsat în pace. Miros și-a continuat drumul. Soarele ardea cu putere, văzduhul devenise sufocant, nicăieri nu era pic de umbră și călătorul obosise de tot. El a căzut în genunchi și s-a rugat din nou:

– O, Doamne! Nu Tu m-ai scos din apele involburate, nu Tu oare m-ai salvat din mâinile tâlharilor? Trimite-mi ajutor ca să-l pot salva pe prietenul meu.

Căzând cu suspine la pământ, a auzit un murmur nu departe de el. Miros s-a târât până la dealul apropiat și a văzut izvorând din el un izvor cu apă lină. S-a apropiat însetat de izvor și și-a răcorit trupul istovit. Apoi s-a grăbit mai departe. Deja umbrele lungi ale copacilor se așezau peste câmpie.

Doi oameni oarecare mergeau pe drumul mare. Miros a trecut pe lângă ei și deodată la urechile lui au ajuns niște cuvinte îngrozitoare:

– Acum, ziceau călătorii, într-adevăr îl vor răstigni.

Durerea a cuprins inima lui Miros. Frica pentru prietenul său parcă i-ar fi dat niște aripi picioarelor sale rănite...

Și iată Siracuza: înălțimea turnurilor cetății strălucesc în lumina soarelui ce deja apune.

În întâmpinarea lui Miros a ieșit economul casei lui, bătrânul Filostrate: își recunoscuse de departe stăpânul.

– Înapoi! – i-a strigat el lui Miros, apropiindu-se. Ai întârziat. Pleacă de aici. Gândește-te la salvarea ta. Prietenul tău a fost supus pedepsei. Clipă de clipă el a nădăjduit, a așteptat și nu a crezut că vei întârzia. Au râs de el și l-au convins că ești un mincinos și un trădător, dar nimeni nu a putut zdruncina nădejdea lui.

– O, chiar dacă este târziu, a spus Miros, chiar dacă înapoierea mea nu-l va salva, voi împărți cu el aceeași soartă și să nu îndrăznească domnitorul să spună că nu mi-am ținut făgăduința față de prietenul meu și că l-am trădat. Fie ca el să facă două jertfe, dar să afle cât de puternică este iubirea între doi

prieteni adevărați și cât de puternică este încrederea unuia în celălalt.

Soarele deja apusese când el a ajuns la porțile orașului. A văzut din depărtare crucea ridicată în piață și poporul curios forfotind împrejur. Și iată că îl vede pe prietenul său cum este dus și ridicat pe o frânghie sus pe cruce.

Însă Miros trecu prin mulțime și strigă:

– Călăule! Oprește execuția: eu sunt acela pentru care el a rămas zălog.

Poporul s-a tulburat, apoi a tăcut și a privit cu uimire cum prietenii s-au aruncat unul în brațele altuia cu dragoste și au plâns de bucurie.

A plâns și poporul adunat în jurul lor.

Această veste a străbătut orașul și a ajuns la urechile nemilosului conducător Dionisie și, dintr-odată, inima lui a tresărit și s-a înmuiat. Atunci, a poruncit să fie aduși la el cei condamnați.

Când i-au adus pe cei doi prieteni, Dionisie a privit la ei cu umilință, spunând:

– Voi ați învins inima mea. Văd că există prietenie, că nu e o poveste și așa

vrea să fiu prietenul vostru. Nu refuzați să mă primiți și pe mine în legătura voastră sfântă, lăsați-mă să cunosc și eu dulceața prieteniei și a încrederii.

SOARELE ȘI VÂNTUL

Odată, vântul cel rece s-a certat cu soarele, spunând că el este mai puternic. S-au certat îndelung și nu au putut să cadă la nicio înțelegere. Deodată au văzut un om mergând călare pe un câmp și au hotărât să-și arate fiecare puterea asupra lui.

– Privește, a spus vântul, când voi năvăli asupra lui, într-o clipă voi smulge îmbrăcămintea de pe el. Și a început să sufle cu putere. Cu cât bătea vântul mai tare, cu atât mai mult își înfășura omul poalele caftanului, certând vântul, dar mergând tot mai departe și mai departe. Vântul s-a supărat și a început a-l împrășca pe om cu ploaie și zăpadă, dar omul a luat brâul și s-a încins mai bine peste caftan. Atunci a văzut vântul că nu a izbutit să-i smulgă haina.

Iar soarele a zâmbit. Ivindu-se de după un nor, a uscat și a încălzit pământul. L-a încălzit și pe sârmanul călător, care bucurându-se de căldură și de soare, și-a scos caftanul și l-a așezat sub el.

– Vezi, i-a spus atunci soarele vântului supărat, e mai bine să faci binele decât răul.

MULȚUMIREA TAURULUI

Un învățat englez, exploratorul Benson, își petrecea vara la un arendaș din nordul Angliei. Acest arendaș avea un taur atât de sălbatic și turbat, că îi dădeau drumul din lanț numai când îl adăpau.

Benson, tânăr și fără experiență, l-a ațâțat de câteva ori pe acest taur, așa că acela s-a înfuriat strașnic și ca urmare a început să-l urască atât de mult pe Benson, încât de câte ori îl vedea, mugea amenințător și încerca să se năpustească asupra lui.

De câteva ori, în timp ce era dus la adăpat, animalul, văzându-l pe Benson

în curte, se repezea la el cu o furie atât de mare, că acela abia izbutea să se salveze de dușmanul său periculos.

Odată, în timpul șederii lui Benson la arendaș, s-a dezlănțuit o furtună cu tunete și fulgere așa de năprasnică, încât nici locuitorii și nici Benson, care mai fusese și în alte ținuturi, nu mai văzuseră așa ceva. Fulgerul cuprindea tot cerul, iar după fiecare fulgerare, urmau una după alta loviturile asurzitoare ale tunetului. Puterea lor înfricoșătoare nu o puteau egala nici o mie de tunuri. Printre aceste trăsnete, bubuituri și răpăit al ploii, Benson a auzit mugetul disperat al taurului. Înainte de furtună îl închiseseră într-un grajd neacoperit și nefericitul animal, speriat de fulger, mugea groaznic și se zvârcolea ca un nebun. Înțelegând că fulgerul îi provoacă o frică atât de mare, Benson le-a rugat pe slugile arendașului să mute animalul într-un grajd închis. Dar săracii oameni, speriați aproape mai rău decât animalul, s-au îngrămădit în locuințele lor și se rugau înfricoșați, neluând în seamă mugetele jalnice ale taurului.

Atunci Benson s-a îmbrăcat și a ieșit singur în curte. Între timp, taurul își rupsese lanțurile și stătea culcat pe pământ; văzându-l pe om, s-a ridicat și a alergat spre ieșire, exprimându-și bucuria prin toate mișcările și mugetele sale. Când tânărul l-a condus în grajdul acoperit, animalul s-a supus și l-a urmat cuminte.

În ziua următoare Benson, trecând prin curte, a observat că fostul său dușman, stând deja sub cerul liber, nu l-a mai întâmpinat cu obișnuitul muget amenințător. Benson s-a gândit că animalul și-a amintit de ajutorul pe care l-a primit și s-a hotărât să se apropie încet-încet de el. Taurul nu numai că nu și-a arătat vrăjmășia, ci i-a permis binefăcătorului său să-l mângâie pe cap. Din acea zi, el a rămas față de Benson blând ca un mieluşel. Chiar îl lăsa pe noul său prieten, care dorea să-l încerce, să glumească cu el și nimănui nu-i mai permitea un asemenea privilegiu. Uneori părea că taurul se străduia să-i atragă atenția fostului său vrăjmaș, cu care acum se împăcase complet.

ȚĂRANUL ȘI CALUL

Era vreme de război; oamenii fugeau de dușmani care încotro. Un țăran a mers pe câmp după calul său și i-a zis:

– Hai mai repede cu mine, că de nu, dușmanii te vor prinde. Iar calul a întreat:

– Și ce vor face cu mine?

Țăranul a răspuns:

– Te vor sili să muncești pentru ei, te vor bate dacă nu vei asculta.

– Da, dar și tu mă bați, deși eu te slujesc cu credință. Nu îmi este totuna pentru cine lucrez – pentru tine sau pentru ei? Așa că de ce să mă tem de ei?

ÎMPĂRȚEALA

Niște negustori aveau o casă comună și un birou comun și împreună au câștigat un munte de bani; după ce au terminat tocmelile, își împărțeau câștigul. Dar împărțea se face oare fără ceartă? Se luau la sfadă ba din cauza ba-

nilor, ba din cauza mărfii, dar deodată cineva a țipat că a luat foc casa.

– Repede, grăbiți-vă și salvați marfa și casa – a strigat unul din ei. Grăbiți-vă, iar socotelile le vom încheia la sfârșit!

– Dați-mi mai întâi mia mea de ruble, a țipat altul, eu nu mă mișc din acest loc!

– Mie mi se cuvin două mii de ruble, socotelile sunt clare! – a strigat încă unul.

– Nu, nu ne înțelegem deloc!

– Dar de ce și pentru ce?...

Uitând de focul ce a cuprins casa, funcționarii se sfădeau atât de tare, că fumul i-a învăluit pe neobservate și au ars toți, împreună cu tot avutul lor.

DRAGOSTEA DE PACE

Doi bătrâni locuiau într-o chilie și niciodată între ei nu a fost nici cea mai mică neînțelegere.

Și odată un bătrân i-a zis celuilalt:

– Oare cum se ceartă oamenii? Hai să încercăm și noi să ne certăm măcar o dată! Celălalt a răspuns:

– Eu nu știu cu ce să începem cearta. Primul a spus:

– Iată, eu voi pune în fața noastră un vas de lut și voi spune: „Este al meu”, iar tu să zici: „Nu este al tău, ci este al meu”. Aceasta e o contradicție, iar din ea se naște cearta.

Așa s-au înțeleș și au pus vasul înaintea lor, apoi unul a zis:

– Acesta este al meu.

Celălalt a răspuns:

– Eu presupun că este al meu.

Primul a spus din nou:

– Nu este al tău, ci al meu.

Atunci al doilea a răspuns:

– Dacă acesta este al tău, ia-l.

Astfel nu au putut să ajungă la ceartă.

ÎMPĂRATUL ȘI APROPIAȚII SĂI

Povestire istorică

Împăratul Filip al Macedoniei (care a trăit în veacul al IV-lea înainte de

Hristos), învingându-i pe greci, a vrut să le câștige încrederea și nu numai că nu i-a strâmtorat, ci le-a oferit și diferite privilegii. Prietenii și apropiații lui Filip erau nemulțumiți de aceasta și îi spuneau că grecii nerecunoscători, deși se bucură de binefacerile sale, totuși îl vorbesc de rău. Atunci Filip le-a răspuns:

– Cât de mult m-ar fi ocărât dacă mă purtam mai rău cu ei!

FIUL ȘI TATĂL

Povestire istorică

Un tată și-a dat fiul spre învățătură la înțeleptul Zenon. După câțiva ani, fiul a terminat școala și s-a întors la tatăl său. Tatăl l-a întrebat ce a învățat acolo.

Fiul a răspuns:

– Să trăiesc după glasul conștiinței și al rațiunii.

Tatăl însă, așteptându-se ca acela să îi enumere diferite materii, a rămas nemulțumit de răspuns și supărându-se, l-a bătut. Fiul nu s-a împotrivit și i-a spus după bătaie:

– Vezi acum ce am învățat acolo?
Am învățat, de asemenea, să suport fără
a mă plânge nesăbuiința tatălui meu.

GLASUL CONȘTIINȚEI

Povestire istorică

În timpurile străvechi, împăratul Antipatru, biruind poporul spartan, a poruncit conducătorului lor să aleagă cincizeci de băieți spartani și să-i fie aduși ca prizonieri. Conducătorul a refuzat să îndeplinească această poruncă. Împăratul l-a amenințat cu moartea, iar conducătorul i-a răspuns:

– Degeaba mă ameninți cu moartea. Dacă ceea ce îmi ceri ar fi fost mai ușor decât moartea, m-aș fi speriat de ea. Dar ceea ce îmi ceri tu este mai rău decât moartea, este o faptă împotriva propriei conștiințe – așadar, cum mă voi teme eu de moarte?

RIDICHEA ȘI AURUL

Poveste istorică

Demult, două popoare vecine, romanii și sabinii, se războiau între ele. Sabinii s-au gândit să cumpere cu aur bunăvoința unui conducător de oști roman, cu numele de Maniu Curii. Acesta trăia foarte simplu și chibzuit. Când trimișii au ajuns cu aurul, el mânca o ridiche.

La propunerea lor, răspunsul lui a fost:

– Cât timp voi avea ridichi de mâncare, nu voi avea nevoie de aur.

Trimișii au plecat rușinați de la el.

SFATUL FOLOSITOR

S-au întâlnit doi țărani — unul pleca spre oraș, iar altul se întorcea din el. Ei și-au pus săniile una în fața alteia. Unul începu să țipe:

– Liberează-mi calea, trebuie să ajung repede în oraș.

Iar celălalt striga:

– Tu să-mi eliberezi calea, eu trebuie să ajung mai repede acasă.

Au strigat unul la altul îndelung. Un al treilea țăran a văzut acestea și a zis:

– Cine vrea să ajungă mai repede, să dea puțin înapoi.

MINCINOSUL

Un băiat păzea oile și, ca și cum ar fi văzut un lup, a început să strige:

– Ajutor! Lupul, lupul!

Țăranii au venit și au văzut că nu este niciun lup. Băiatul a procedat așa de două, de trei ori, iar țăranii au venit degeaba. Dar s-a întâmplat să vină într-adevăr lupul.

Atunci băiatul a început să strige:

– Veniți repede aici! Lupul!

Țăranii s-au gândit că din nou sunt înșelați și nu l-au mai ascultat.

Lupul a venit, a văzut că nu are de ce se teme și a omorât toată turma.

FIUL ÎNVĂȚAT

Un fiu a sosit din oraș la tatăl său în sat. Tatăl i-a spus:

– Acum este vremea cositului; ia grebla și hai să mergem să mă ajuți. Dar

fiul nu prea avea chef să muncească și a zis:

– Eu am învățat multă carte, iar cuvintele țărănești le-am uitat. Ce este aceea greblă?

Dar, cum a pășit în curte, a călcat pe greblă și coada ei l-a lovit în frunte. Atunci el și-a adus aminte ce este o greblă, și-a pus mâna la frunte și a zis:

– Ce prost a aruncat grebla aici!?

NICI CIOARĂ, NICI PĂUN

Cioara a început să se rușineze de neamul său de cioară, și-a pus o coadă de păun și a plecat să se plimbe cu păunii. Mergea și se umfla prin fața păunilor frumoși. „Iată – se gândea ea – toate ciorile se minunează și mă invidiază, privindu-mă”.

Dar cioara s-a apropiat mai mult de noile ei rude. Păunii au recunoscut-o, s-au aruncat asupra ei și i-au smuls îndată penele de păun. Bine ar fi fost să fi pierdut doar penele de păun, dar și penele sale de cioară mai rămăseseră puține. Cioara pedepsită a fugit înapoi la su-

rorile sale, însă acelea n-au mai recunoscut-o și n-au primit-o. Greu i-a fost ciorii. De aici vine și proverbul: „nici cioară, nici păun”.

VĂZUTUL ȘI NEVĂZUTUL

A fost odată un împărat slăvit și milostiv. Odată, pe când călătorea într-o caleașcă de aur, înconjurat de străjери și demnitari, i-au ieșit înaintea doi oameni slabi, palizi la față, îmbrăcați în haine zdrențăroase și murdare. Împăratul știa că ei și-au istovit voit trupurile printr-o viață aspră, prin munci grele, slujind lui Dumnezeu și oamenilor. Când i-a văzut, a coborât din caleașcă, a căzut în genunchi în fața lor, li s-a închinat până la pământ și, ridicându-se, i-a îmbrățișat și i-a sărutat. Dregătorii au rămas uimiți de acest gest și s-au indignat, zicând unul către altul:

– Iată până la ce înjosire a ajuns împăratul nostru!

Dar, neîndrăznind să-și exprime gândurile lor în fața împăratului, ei l-au rugat pe fratele acestuia să-i spună că

este necuviincios să necinstească în felul acesta coroana împărătească. Fratele împăratului gândea la fel ca dregătorii, însă la reproșul lui, împăratul nu i-a dat niciun răspuns.

În acea țară era un obicei: atunci când împăratul voia să condamne pe cineva la moarte, trimitea un vestitor în fața porților condamnatului pentru a-i vesti acestuia, prin sunetul trâmbiței, pedeapsa cu moartea.

În seara acelei zile, după ce fratele lui i-a reproșat purtarea în fața cerșetorilor, împăratul a trimis trâmbița morții să trâmbițeze în fața locuinței fratelui său. Fratele împăratului s-a cutremurat auzind sunetul trâmbiței, care niciodată nu se mai auzise în timpul domniei milostivului său frate și toată noaptea a petrecut-o în frică, pregătindu-se de moarte. Când s-a făcut dimineață, prințul împreună cu femeia și copiii săi, s-au îmbrăcat în haine mohorâte și au venit la palatul împăratului, s-au așezat în fața ușilor lui și au început să plângă și să jelească.

Auzind aceasta, împăratul l-a chemat la el și, văzându-l că plânge, i-a spus:

– Omule nesăbuit! Tu te-ai înfricoșat la auzul trâmbiței vestitorului pe care ți l-a trimis fratele tău, bunul tău frate, și ai venit la ușile mele, înjosindu-te și plângând; cum ai putut să mă judeci pe mine, când eu, în smerenia inimii, i-am sărutat pe propovăduitorii Dumnezeului meu, care prin chipul neputinței lor mi-au prevestit moartea mai bine decât orice trâmbiță?... Eu am procedat cu tine așa, ca să îți fie învățătură de minte. Du-te liniștit la casa ta, iar pe cei care au avut aceleași gânduri ca și tine, îi voi învăța în alt fel.

Peste puțin timp, împăratul i-a chemat pe acei dregători ce i-au socotit înjositoare smerenia lui în fața oamenilor sărmani. Împăratul le-a arătat acestor dregători patru cutii de lemn: două dintre ele erau ferecate cu aur și bătute în cuie de aur, iar celelalte două erau unse cu smoală și legate cu sârmă.

Împăratul a poruncit dregătorilor să aprecieze valoarea lor. Dregătorii, ca și ceilalți oameni, care de obicei judecă

după ceea ce se vede, s-au gândit că în cutiile ferecate cu aur se află o parte din comoara împărătească și au susținut că acele cutii sunt mai valoroase, însă privind la cutiile mânjite cu smoală și funingine, au hotărât că acelea nu merită prețuite.

Atunci împăratul le-a spus:

– Eu știam că așa veți judeca, după cum vi se arată ochilor voștri trupești.

Și împăratul a poruncit să fie deschise cutiile aurite. Când le-au deschis, din ele a ieșit un miros urât.

– Priviți ce este în ele, a spus împăratul.

Dregătorii au privit și văzând oase de om putrezind, s-au dat înapoi speriați.

Și împăratul le-a spus:

– Cutiile acestea sunt asemenea acelor oameni care, îmbrăcându-se în haine scumpe și strălucitoare, se laudă cu puterea și slava lor, iar sufletele lor sunt pline de murdărie și fărădelegi.

Apoi împăratul a poruncit să se deschidă celelalte două cutii, unse cu smoală și funingine. Când au fost deschise, din ele s-a răspândit un miros

frumos, încât nu se mai simțea putoarea din celelalte cutii cu oase putrezite.

– Priviți ce este acolo, a spus din nou împăratul.

Dregătorii au privit și au văzut înăuntru nestemate, peste care era vărsat un mir de mare preț. Și împăratul le-a spus:

– Știți voi cu cine se aseamănă aceste cutii? Ele se aseamănă cu oamenii smeriți, îmbrăcați în haine zdrențuite. Voi îi judecați pe acești oameni după îmbrăcăminte, iar pe mine m-ați defăimat că m-am plecat în fața lor până la pământ, numai pentru că erau îmbrăcați în haine rupte. Dar voi nu ați înțeles ce este în sufletul lor. Eu însă am văzut cu ochii minții mele frumusețea lor sufletească și m-am închinat înaintea virtuților și smereniei lor și am socotit această vrednicie mai presus de coroana împărătească, mai bună decât ospețele împărătești și mai prețioasă decât giuvaerele.

Așa i-a făcut de rușine împăratul pe dregătorii săi și i-a învățat să nu fie înșelați de ceea ce văd, ci să se străduiască

întotdeauna să vadă comorile sufletești nevăzute, ascunse în inima omului.

ÎMPĂRATUL CRESUS ȘI ÎNȚELEPTUL SOLON

Povestire istorică

În vremuri îndepărtate, cu mult înainte de nașterea lui Hristos, a domnit într-o țară împăratul Cresus.

El avea mult aur, argint și pietre scumpe, multe oști și mulți robi... Și credea că nu este om mai fericit ca el în toată lumea. Iată că s-a întâmplat să sosească în acel ținut înțeleptul grec Solon. Se știa despre el că este un om învățat și drept. Și împăratul Cresus auzise despre Solon și, aflând că a sosit, l-a chemat la el. Șezând pe tronul său, îmbrăcat în cele mai strălucitoare veșminte, Cresus l-a întrebat pe Solon dacă văzuse până atunci ceva mai frumos decât el.

– Desigur că am văzut, a răspuns Solon: păunii, cocoșii și fazanii, care strălucesc prin diferite culori vii, încât nicio artă nu se poate compara cu ei.

Împăratul a tăcut și s-a gândit: „Se pare că a văzut prea puțin, deci trebuie să-i arăt mai mult”. Și i-a arătat înțeleptului toate bogățiile sale, s-a lăudat apoi câți dușmani a biruit, câte ținuturi a cucerit și, într-un sfârșit, a zis:

– Tu, Solone, ai trăit mult pe fața pământului, ai călătorit în diferite ținuturi; spune-mi: cine socotești tu că este cel mai fericit om de pe pământ?

– Cred că cel mai fericit om de pe pământ este un om din orașul Atena, a răspuns Solon.

Împăratul s-a minunat; el credea că Solon îl va declara pe el cel mai fericit om de pe pământ, iar Solon, în locul lui, l-a numit pe un oarecare om simplu.

– De ce crezi asta? – a întrebat Crez.

– Pentru că acest om a muncit întreaga viață, s-a mulțumit cu puțin, a crescut copii buni, a slujit cinstit orașului său și a lăsat o amintire bună în urma lui.

Cresus l-a ascultat și i-a zis apoi lui Solon:

– Oare tu nu prețuiești deloc fericirea mea și nu vrei nici să mă compari pe mine, împăratul, cu acest om simplu?

Solon i-a spus:

– Cel sărac adesea este mai fericit decât cel bogat. Niciun om nu trebuie să se socotească fericit până în ceasul morții sale.

Împăratul Cesus l-a lăsat să plece pe Solon, deși nu i-a plăcut ceea ce a auzit și nici nu a crezut în cuvintele lui.

„Voi încerca să gonesc mâhnirea! Trebuie să trăiesc în îndestularea mea, cât mai sunt viu.”

Și a uitat cu totul de Solon. Curând după această întâlnire, fiul împăratului a plecat la vânătoare și, din nebăgare de seamă s-a rănit și a murit.

Apoi, Cesus a aflat că asupra lui vine cu război puternicul împărat Cyrus. Cesus a ieșit în întâmpinarea lui Cyrus cu o oaste mare, dar dușmanii au fost mai numeroși și au învins, au distrus armata lui Cesus și au intrat în cetatea de scaun.

Soldații străini au început să prade bogățiile împăratului, să omoare locuitorii, să ardă și să distrugă orașul. Un

soldat l-a capturat pe însuși Cressus și a vrut să-l omoare cu sulița, dar un fiu al împăratului s-a aruncat să-și apere tatăl și a strigat:

– Nu-l atingeți, acesta este împăratul Cressus.

Ostașii l-au legat pe Cressus și l-au dus la împăratul lor. Cyrus a sărbătorit victoria și nici nu a vorbit cu Cressus, poruncind să fie ucis.

Ostașii au făcut un rug în piața orașului, l-au pus pe Cressus deasupra, legându-l de un stâlp și au aprins focul.

Cressus a privit orașul său și palatele sale, și-a amintit de cuvintele înțeleptului grec, a plâns și a putut doar să rostească:

– Ah, Solone, Solone!

De jur împrejurul focului stăteau ostașii; a venit și împăratul Cyrus să privească execuția. A auzit cuvintele lui Cressus, dar nu a putut să le înțeleagă.

Atunci, el a poruncit să fie coborât Cressus de pe stâlp și să fie întrebat ce a spus. Cressus i-a răspuns lui Cyrus:

– Mi-am amintit numele unui om înțelept. El mi-a spus un mare adevăr și acest adevăr este mai scump decât toate

bogațiile lumii și decât toată slava noastră împăratească.

Și Cresus i-a povestit lui Cyrus tot dialogul său cu Solon. Această povestire i-a mișcat inima împăratului Cyrus. S-a gândit că și el este om, că nici el nu știe ce soartă îl așteaptă. Și l-a iertat pe Cresus și l-a făcut prietenul său.

HANUL ȘI CERȘETORUL PRIBEAG

Un cerșetor pribeag venea din depărtare. A străbătut stepa dogoritoare și pustie și a ajuns în orașul Buhara. Intrând în oraș, el s-a îndreptat direct spre palatul hanului. În încăperile palatului era curat și răcoare. Cerșetorul și-a întins hainele pe jos, și-a desfăcut trauța și s-a așezat să mănânce și să se odihnească.

Dar în palat erau și străjerii hanului. Străjerii s-au mirat de o așa îndrăzneală, au rămas uluiți, apoi s-au dezmeticit și au început să-l gonească pe cerșetor din palat. Sărmanul nu s-a ridicat și le-a spus:

– Nu mă goniți! Mă odihnesc și voi pleca singur.

Auzind toată zarva, a ieșit din palat însuși hanul.

– Tu ce faci aici? – l-a întrebat el cu asprime pe cerșetor.

– Eu vreau să iau prânzul, – a răspuns curajosul călător; după ce mănânc, mă odihnesc un ceas-două și apoi voi pleca mai departe la drum.

– Cerșetor obraznic! – a strigat la el hanul. Oare nu vezi că acesta-i un palat și nu un han?

– Han? – a întrebat liniștit pribeagul. Dar spune-mi, mare căpetenie a Buharei, cine a locuit în el înaintea ta?

– Tatăl meu, a răspuns hanul.

– Dar înainte de tatăl tău?

– Bunicul meu.

– Dar înainte de bunic?

– Străbunicul.

– Dar după tine cine o să locuiască aici?

– Fiul meu.

– Dar după fiul tău?

– Nepoții și nepoatele mele, dacă Dumnezeu va voi să prelungească neamul meu.

– Vezi, – i-a spus hanului cerșetorul, – cât de des se schimbă locatarii acestui palat. Voi toți sunteți oaspeți vremelnici în acest palat, ca la un han.

Temutul han a căzut pe gânduri, a poruncit să i se dea de mâncare pribeagului și i-a oferit și un dar mare. Străinul a mâncat, s-a odihnit și nu a vrut să ia darul.

– Eu sunt străin, a spus el, și n-am nevoie de daruri.

I-au dat de știre hanului aceasta și hanul a căzut din nou pe gânduri.

DOI ÎNȚELEPȚI

Povestire istorică

În timpurile străvechi, în Grecia, în timpul domniei împăratului Dionisie, trăiau doi înțelepți: Aristip și Diogene. Aristip trăia la curtea împăratului și, pentru a-și menține influența sa asupra împăratului și a se folosi de viața îmbelșugată, el trebuia să lingusească și să-i facă pe plac împăratului. Celălalt înțelept, Diogene, era cunoscut pentru viața

sa aspră; el nu avea nici locuință, ci trăia într-un butoi gol, la marginea orașului, și se hrănea cu rădăcini. Oamenii îl vizitau, îi aduceau mâncare și ascultau cuvintele lui. Și în cuvinte, și în fapte el era întotdeauna foarte drept și integru.

Odată, înțeleptul Aristip l-a văzut pe Diogene cum pregătea niște legume pentru prânzul său. El a vrut să râdă de acesta și i-a zis:

– Dacă te-ai fi străduit să-i plăci împăratului Dionisie, n-ai fi nevoit să te hrănești cu o astfel de mâncare sărăcăcioasă.

Diogene i-a răspuns liniștit:

– Dacă tu te-ai mulțumi cu o astfel de mâncare, n-ai mai fi nevoit să-l lingușești pe împăratul Dionisie.

ALEXANDRU MACEDON ȘI DIOGENE

După multele victorii, grecii l-au proclamat pe împăratul Alexandru Macedon principalul conducător al oștilor grecești. Atunci, toți oamenii renumiți, dregătorii, înțelepții și învățații s-au

grăbit să se înfățișeze înaintea lui și să-l felicite. Toți i s-au adresat cu diferite cereri pentru funcții și titluri. Numai înțeleptul Diogene, care trăia atunci în orașul Corint, nu a venit să i se prezinte lui Alexandru. Împăratul a auzit multe despre înțelepciunea lui și împreună cu aceasta, despre ciudățeniile lui – de exemplu, despre faptul că el locuiește într-un butoi, că se hrănește și umblă îmbrăcat ca un cerșetor. Lui Alexandru i s-a părut uimitor că acest om, singurul dintre toți, nu a avut nevoie de ajutorul lui și chiar nu a avut curiozitatea să vadă un atât de mare împărat și conducător de oști.

Și Alexandru a dorit să-l cunoască pe acest înțelept straniu. Împreună cu suita lui numeroasă și falnică, s-a îndreptat spre locuința lui Diogene și l-a găsit pe acesta stând întins la soare, lângă butoiul său. Împăratul l-a salutat cu multă bucurie pe înțelept și l-a întrebat:

- Oare pot să fac ceva pentru tine?
- Poți, a răspuns liniștit Diogene: fă bine și dă-te din lumina soarelui!

VULTURUL ȘI ALBINA

– Soarta ta nu este de invidiat, i-a spus vulturul albinei. Toată viața muncești și nu te știe nimeni, pentru că lucreați o mie de albine pentru un singur fagure. Cum va putea vedea cineva munca ta?

– Dar de ce să o vadă? – a răspuns albina. Și ce dacă nu mă știe nimeni? În schimb, toți cunosc și tuturor le place mierea noastră, iar eu sunt mulțumită că în fagure este și picătura mea de miere.

– Compară soarta ta cu a mea, a spus vulturul. Doar puțin să mă arăt în înaltul cerului și toți de pe pământ mă vor recunoaște: animalele și păsările, ascunzându-se speriate, nu-și vor lua ochii de la mine. Păstorul cu turma sa, nici acela nu va ațipi, zărindu-mă. Iată cum mă știu toți, de la mic la mare!

– Te știu, pentru că se tem de tine, a spus albina.

REGELE CANUT ȘI CURTENII SĂI

Povestire istorică

În vremurile de demult, domnea în Anglia asprul rege Canut. El a ieșit odată să se plimbe pe malul mării, s-a așezat, a privit marea în depărtare și a căzut pe gânduri. Lângă rege erau și curtenii săi. Aceștia au vrut să-l înveselească pe Canut, să-i izgonească gândurile negre și să-i câștige bunăvoința, măgulindu-l cu cuvinte meșteșugite. Și au început să laude puterea și slava regelui Canut. Un curtean a spus:

– Se poate oare asemena vreunul dintre regi cu măritul nostru rege Canut?

– În toată lumea nu vei găsi unul ca el! – a adăugat altul.

Al treilea a spus:

– Marele rege Canut a cucerit toate popoarele, domnește peste întregul pământ și peste toate mările.

Regele a ascultat aceste cuvinte și a zis:

– Aduceți-mi un fotoliu și-l puneți aici pe faleză. I-au adus repede un fotoliu; regele s-a așezat și a continuat să privească marea. Între timp s-a pornit un vânt, valurile se rostogoleau vuind spre mal.

– Mare! Să nu îndrăznești să vii spre mine! – a strigat cu asprime Canut. Oare nu ar fi trebuit să-mi faci voia? – și-a întrebat regele curtenii. Aceia i s-au închinat tăcând, în semn de încuviințare.

– Acum veniți mai aproape de mine, să privim împreună marea. Curtenii s-au apropiat.

Furtuna se întetea pe mare tot mai mult și mai mult. Valurile turbate se aruncau spre mal. Curtenilor li s-a făcut frică, dar s-au temut să se îndepărteze, iar regele stătea pe loc, ca și cum nu observa nimic. Un val uriaș a lovit malul cu atâta putere, încât aproape a răsturnat fotoliul regelui, iar curtenii au fost udați cu apă rece. Ei au țipat de frică și s-au dat înapoi.

– Cum puteți voi, stând lângă mine, să vă temeți de mare? – a spus regele.

Oare nu ați spus voi că eu sunt stăpânul mărilor și al vânturilor?

Curtenii tăceau.

Regele Canut a strigat din nou:

– Ție îți spun, mare, să nu îndrăznești să te apropii de mine! Oare nu ai auzit porunca stăpânului tău?

Încă nu sfârșise regele aceste cuvinte, că valurile au inundat malul. Curtenii au fugit cât i-au ținut picioarele. Canut s-a ridicat. Apoi a venit un val și mai mare și a dus fotoliul în larg. Regele a privit în jurul lui și nu a mai văzut niciun curtean; a zâmbit, a dat din cap și a plecat la palatul său.

LEUL ȘI ȘOARECELE

Șoarecele s-a gândit să sape o gaură, aproape de locul unde locuia un leu, în pădure. Șoarecele a mers la el și i-a spus:

– Permite-mi și mie să locuiesc aici. Vom fi vecini. Poate, vreodată, vei avea nevoie de ajutorul meu.

– Pleacă de aici, făptură neînsemnată! – a strigat leul la el. Cum pot eu,

cel mai puternic și mai slăvit între animale, să am nevoie de ajutorul unui șoarece?! Afară de aici, obrăznicătură!

Șoarecele s-a speriat și a fugit de lângă bârlogul leului.

Oamenii s-au gândit să prindă leul și au pus în pădure o capcană, iar în ea – o momeală de carne proaspătă. Leul a plecat să-și caute de mâncare și a căzut în plasă. A început să ragă și să se zbată, dar nu putea să facă nimic, numai își istovea puterile. Leul disperat s-a aruncat la pământ și a început să sape cu ghearele... S-a întâmplat ca șoarecele să fie prin apropiere și a auzit răgetele leului, a văzut cum se luptă să scape din capcană și i s-a făcut milă de el. S-a apropiat de plasă și a început a o roade cu dinții. Dar oamenii au auzit urletul leului și au venit cu arme și sulite. Leul, cum i-a simțit de la depărtare, a prins a tremura de frică și a început să-l grăbească pe șoarece și să-i ceară iertare că nu demult l-a jignit și l-a izgonit.

Șoarecele, tăcând, și-a continuat treaba sa și, mai înainte de a ajunge oamenii, a ros plasa, eliberându-l pe leu.

Scăpând cu pielea întreagă, leul a urlat de bucurie și a fugit iute în adâncul pădurii, uitând să-i mulțumească bunului șoarece.

CALUL LUI NABEK

Arabul Nabek avea un cal de o rasă rară, care era atât de frumos, încât mulți îl invidiau din această pricină. Un arab din alt trib, cu numele Dagher, a vrut ca acel cal să fie al lui. În zadar i-a propus lui Nabek o mulțime de cămile și alte bogății în schimbul calului, dar Nabek nu dorea pentru nimic în lume să se despartă de calul iubit. Atunci, Dagher s-a gândit să-și atingă țelul printr-un șiretlic: el și-a uns fața cu seva ierbii, s-a îmbrăcat în zdrențe, și-a legat cu o funie gâtul și picioarele, ca să pară un cerșetor schilodit și s-a dus cu această înfățișare să-l aștepte pe Nabek pe drumul pe care trebuia să treacă. Când Nabek s-a apropiat de Dagher, acesta prefăcându-se, i-a zis cu un glas abia auzit:

– Eu sunt un sărac străin. De trei zile nu pot să mă mișc de aici pentru a-mi căuta de mâncare. Mor, ajută-mă, Dumnezeu te va răsplăti.

Nabek l-a îndemnat pe cerșetorul prefăcut să urce pe calul lui și să meargă acasă la el, dar acela i-a răspuns:

– Eu nu pot să mă ridic, nu am putere!

Milosul Nabek a coborât de pe cal, l-a apropiat de Dagher și cu mare greutate l-a urcat pe acesta în șa. Când Dagher s-a văzut urcat pe cal, a lovit calul cu pintenii și râzând a spus:

– Sunt eu, Dagher, iată ți-am luat calul și-l duc acasă la mine.

Nabek a strigat după el și l-a rugat să asculte ce-i va spune. Dagher, convins că nimeni nu-l poate ajunge, a întors calul și s-a oprit, dar la depărtare de Nabek, fiindcă acela avea în mână o suliță. Nabek a zis:

– Tu mi-ai luat calul; dacă așa este plăcut lui Dumnezeu, eu îți doresc tot binele, dar te rog un singur lucru: făgăduiește-mi că nu ai să spui nimănui prin ce șiretlic mi-ai luat calul.

– De ce? – a întrebat Dagher.

– Pentru că, a răspuns Nabek, se poate întâmpla ca un alt om să ceară ajutor în necaz și să nu mai fie crezut. Eu atunci voi fi pricina faptului că oamenii nu-și vor mai face unul altuia niciun bine, pentru că toți se vor teme să nu fie mințiți, precum am fost eu. Dagher, pătruns de aceste cuvinte, a căzut pe gânduri. Apoi, coborând de pe cal, a spus:

– Eu m-am înșelat, pentru că am fost orbit de invidie; tu mi-ai arătat calea; iartă-mă!

Și l-a îmbrățișat pe Nabek și i-a înapoiat calul.

După aceea, Dagher l-a dus pe Nabek până la locuința sa și a rămas la el trei zile și s-a înfrățit cu el.

CEL ÎNȚELEPT CEDEAZĂ

Doi călători s-au întâlnit odată pe o cărăruie foarte îngustă, unde le era cu neputință să treacă unul pe lângă altul. Trebuia ca unul dintre ei să se întoarcă înapoi ca să poate trece celălalt. Dar ei amândoi se încăpățâneau și niciunul nu

voia să cedeze. Au ajuns până la sfadă și cuvinte de ocară. Într-un sfârșit, primul a spus:

– Ascultă! Eu te sfătuiesc să cedezi, altfel voi proceda cu tine așa cum am procedat cu alt încăpățânat, care, de asemenea, nu s-a dat la o parte din fața mea.

Celălalt, sperându-se de amenințare, s-a întors înapoi și l-a lăsat să treacă. Dar apoi a vrut să știe ce ar fi făcut acela cu el, dacă nu dădea înapoi.

– Ei, dragule, spune-mi, te rog, ce ai făcut cu acel om încăpățânat, care nu s-a dat la o parte din calea ta?

– Vezi tu, acela a fost grozav de încăpățânat, mai încăpățânat ca tine; și, văzând că nu mă pot înțelege cu el, m-am hotărât să-i cedez eu trecerea.

INDIANUL ȘI ENGLEZUL

După o luptă, indienii au luat prizonier un tânăr englez, l-au legat de un copac și voiau să-l omoare.

Un indian bătrân s-a apropiat:

– Nu-l omorâți, a spus el. Dați-mi-l mie.

I l-au dat.

Bătrânul indian l-a dezlegat pe englez, l-a dus la el acasă, l-a hrănit și l-a pus să se odihnească.

În dimineața următoare, indianul i-a poruncit englezului să meargă după el.

Ei au mers mult și când s-au apropiat de tabăra englezilor, indianul i-a spus:

– Ai voștri l-au omorât pe fiul meu; eu ți-am salvat viața, mergi la ai tăi și continuați să ne omorâți.

Englezul a rămas uimit:

– De ce îți bați joc de mine? Eu știu că ai mei ți-au omorât fiul, te rog, omoară-mă și pe mine mai repede.

Atunci indianul i-a spus:

– Când voiau să te omoare, mi-am amintit de fiul meu și mi-a fost milă de tine. Nu râd de tine. Mergi la ai tăi și omoară-ne, dacă vrei.

Și indianul l-a eliberat pe englez.

VIZIRUL ABDUL

Împăratul Persiei avea un vizir înțelept și drept, cu numele Abdul. Odată, acesta a mers la împărat prin oraș, unde poporul se adunase la răscoală. Cum l-au văzut pe vizir, l-au înconjurat, i-au oprit calul și l-au amenințat că-l omoară, dacă nu va face după voința lor. Unul dintre oameni a îndrăznit să-l apuce și să-l tragă de barbă. Când i-au dat drumul vizirului, el a venit la împărat și i-a cerut să ajute poporul și l-a rugat să nu-i pedepsească pe oameni pentru că l-au făcut de ocară. În ziua următoare, a sosit la vizir un negustor. Vizirul l-a întrebat ce-i trebuie, iar negustorul i-a răspuns:

– Eu am venit să-l dau în vileag pe acel om care te-a supărat ieri. Eu îl știu, este vecinul meu, îl cheamă Naghim. Trimite după el și pedepsește-l.

Vizirul l-a slobozit pe negustor și a trimis după Naghim. Naghim și-a dat seama că a fost pârât și, ajungând mai mult mort decât viu la vizir, a căzut la picioarele lui.

Vizirul l-a ridicat și i-a spus:

– Eu am trimis după tine nu ca să te pedepsesc, ci numai ca să-ți spun că ai un vecin rău. El te-a trădat, ferește-te de el! Mergi cu Dumnezeu!

CUM L-AU JUDECAT PE HOȚ

Într-un oraș trăia un prinț bogat. El avea multă avere și mulți robi, care lucrau pe ogoarele lui. Prințul și-a construit un castel pe un mal înalt al râului, lângă castel a construit o biserică bogată, iar împrejurul lor a ridicat un zid înalt cu turnuri. Toți oamenii din acele ținuturi știau de bogăția prințului și de firea lui înfocată. Nu putea să-și stăpânească mânia și mulți oameni au suferit din cauza aceasta.

Odată, prințul și-a pierdut inelul său drag, pe care-l prețuia foarte mult. Dintre toate slugile, cel mai mult avea încredere în Ivan, bătrâna lui slugă. Numai pe el îl lăsa să intre în dormitorul lui.

– Unde este inelul? – l-a întrebat mânios prințul pe Ivan.

Bătrânul s-a speriat și a început să caute prin cameră, a început și prințul să caute, dar nu au găsit inelul nicăieri. Ivan știa că va trebui să răspundă numai el pentru această pierdere.

Prințul s-a înroșit de mânie, l-a numit pe bătrân hoț și l-a întrebat unde a ascuns inelul. Ivan nu știa ce să răspundă și i-a spus doar că nu a văzut acel inel. Prințul nu l-a crezut pe Ivan; nu s-a gândit că Ivan i-a slujit cinstit mai mult de douăzeci de ani și a poruncit să fie schingiuit. Călăii au început să-l bată pe Ivan, să-l ardă cu foc, și să-i ceară lămuriri. Răbda mult Ivan și spunea ca și mai înainte că nu l-a luat, dar într-un sfârșit nu a mai rezistat și a luat vina asupra sa, numai ca să scape de chinuri. L-au condamnat la moarte. S-a adunat mult popor să privească condamnarea lui Ivan. L-au adus pe bătrân; Ivan s-a închinat în fața oamenilor, a ridicat mâinile spre cer și a zis:

– Eu nu-mi amintesc să fiu vinovat!
Dumnezeu vede că sunt nevinovat!

Prințul a auzit acestea, dar nici de această dată nu l-a crezut pe Ivan, ci a poruncit să fie omorât.

A trecut mai mult de un an după această întâmplare, pe mormântul lui Ivan creșteau demult buruienile, iar prințul a și uitat să se mai gândească la inelul său. Într-o noapte s-a pornit o furtună și a smuls acoperișul clopotniței bisericii de lângă palat. Dimineața oamenii s-au dus să repara acoperișul și au văzut un cuib vechi de cioară, iar în el, printre alte gunoaie, era și inelul prințului – se știe că ciorile și coțofenele au obiceiul să ducă în cuiburile lor obiecte strălucitoare. Se vede că cioara a intrat prin geamul deschis și a luat inelul, iar pe Ivan l-au schingiuit și l-au condamnat pentru o faptă pe care nu o săvârșise. I-au dus prințului inelul găsit. El și cei ce l-au chinuit pe Ivan s-au îngrozit. De atunci, prințul nu a mai cunoscut liniștea: zi și noapte îl vedea în fața sa pe Ivan, stând înaintea de moarte cu mâinile ridicate spre cer. Prințul și-a amintit și de ceilalți oameni care au suferit din cauza mâniei și judecății sale nedrepte. Atunci s-a smerit inima bătrânului prinț. A hotărât ca niciodată să nu mai judece sau să pedepsească pe cineva. A trecut mult timp de atunci, pa-

latul acela s-a ruinat, dar amintirea osândirii lui Ivan este vie printre oameni, până în ziua de azi.

SIMPLITATEA

Sfântul Efrem iubea singurătatea și nu mergea să mănânce la trapeza mănăstirii în care trăia.

Mâncarea i-o aducea în chilie unul dintre ucenicii lui. Odată, mergând de la bucătărie spre chilia sfântului, ucenicul a scăpat din mâini vasul cu mâncare și l-a spart. El nu știa ce să facă, temându-se de mânia starețului. Dar Sfântul Efrem, văzând aceasta pe fereastră, i-a spus cu veselie:

– Nu te întrista, fiul meu! Dacă hrana nu a vrut să vină la noi, atunci noi înșine ne vom duce la ea.

S-a dus lângă vasul spart, s-a așezat pe pământ și a început să adune mâncarea.

VEVERIȚA ȘI LUPUL

Veverița sărea din creangă în creangă și a căzut peste un lup adormit. Lupul a sărit și a vrut să o mănânce. Veverița a început să-l roage:

– Dă-mi drumul!

Lupul a spus:

– Bine, îți voi da drumul, numai dacă-mi spui, de ce voi, veverițele, sunteți așa de vesele? Eu întotdeauna sunt plictisit, iar când mă uit la voi, vă văd acolo sus cum vă jucați și săriți.

Veverița a spus:

– Mai întâi dă-mi drumul să urc pe copac, iar de acolo îți voi spune, fiindcă altfel mă tem de tine.

Lupul i-a dat drumul pe copac și veverița i-a spus de acolo:

– Tu te plictisești fiindcă ești rău. Răutatea îți roade inima. Iar noi suntem vesele, pentru că suntem bune și nu facem rău nimănui.

CUI ÎI ESTE MAI GREU

Bărbatul și femeia se certau adesea cui îi este cel mai greu. Bărbatul zicea că lui îi este mai greu, iar femeia – că ei îi este mai greu.

Într-o zi de vară, ei au hotărât să-și schimbe sarcinile: femeia a plecat să are, iar bărbatul a rămas acasă.

– Fii atent – i-a spus femeia: nu uita de animale, ai grijă de vaci și de oi, ai grijă să nu pierzi puii și dă-le de mâncare și până mă întorc eu, mâncarea să fie gata, să coci pâinea, să bați untul și nu uita să pisezi meiul.

Femeia a comandat tot ca la carte, apoi a plecat de acasă de cu seară.

Până când bărbatul s-a pregătit să ducă animalele la turmă, aceasta s-a îndepărtat și el a fost nevoit să alerge ca să o mai prindă din urmă. S-a întors apoi acasă și, ca uliul să nu-i înhațe puii, i-a legat de piciorușe cu o sfoară, iar capătul celălalt l-a legat de cloșcă. A văzut el odată că femeia lui, în același timp, frământa aluatul și pisa meiul, iar ca să bată tot atunci și untul, își legase de brâu oala cu smântână. Bărbatul se gândea: „Cât ai clipi, meiul o să se piseze și untul va fi gata!”.

Doar ce începuse bărbatul să frământa aluatul, că aude mare zarvă în curte, găina cârâind și puii piuind. A dat fuga să vadă ce se întâmplă, dar s-a împiedicat și a căzut, iar oala cu smântână s-a spart în bucăți. Când a ajuns în bățatură, a văzut un uliu mare care înșfăcase un pui, l-a ridicat în sus și după el i-a tras pe toți ceilalți cu cloșcă cu tot.

Până s-a dumirit el, un porc a intrat în casă și a răsturnat copaia, aluatul s-a împrăștiat pe jos, spre bucuria porcului, care și-a băgat râtul în el. Un alt porc a mâncat meiul. Focul în sobă s-a stins. A venit bărbatul, a văzut tot buclucul și nu știa ce să mai facă.

Curând și femeia s-a înapoiat de la câmp. A intrat în curte și a văzut că găina cu puii nu mai sunt. A deshămat repede calul și a intrat în casă.

– Unde este cloșca cu puișorii?

– I-a luat uliul. Eu am legat puișorii să nu plece de lângă cloșcă, dar uliul a venit, unul puternic, și i-a cărat pe toți.

– Dar prânzul l-ai pregătit?

– Ce prânz, când în sobă nu mai este foc?

– Dar untul l-ai bătut?

– Cum să-l bat? Am fugit în curte, m-am împiedicat și am căzut. Oala cu smântână s-a spart, iar smântâna au lins-o câinii.

– Dar ce-i cu aluatul acesta prin casă?

– Blestemații de porci! Cât am fost eu în curte, ei au intrat în casă. Unul mi-a răsturnat covata și a împrăștiat aluatul, iar altul mi-a mâncat meiul.

– Ai făcut destul de multe! – a spus femeia. Dar eu mi-am terminat treaba și m-am întors acasă mai devreme.

– Aha, acolo ai un singur lucru de făcut, dar aici, iată câte sunt: și pe asta s-o faci, nici pe cealaltă să n-o lași, și acolo să fii atent. Cum să te împarți?

– Dar eu cum reușesc în fiecare zi? Ai văzut? Să nu te mai cerți cu mine și să nu mai spui că femeile nu au ce face acasă.

CINE-I MAI IMPORTANT

Paiele, pleava și miriștea s-au certat, spunând fiecare că ea este cea mai importantă.

Numai sămânța modestă nu a intrat în gâlceavă cu ele: ea știa că va veni vremea recoltei și atunci fiecareia dintre ele i se va da cinstea cuvenită.

Când spicele s-au copt, a început secerișul. Miriștea a rămas pe câmp, curând a fost năpădită de copitele animalelor. După treieriș, vântul a luat pleava, iar paiele rămase au fost arse; însă boabele de aur au fost puse cu grijă în hambare.

Omul cu adevărat folositor nu se laudă pe sine și face treaba sa cu modestie, găsimdu-și încununarea în ceea ce face și negândindu-se la meritele sale.

MAMA ADEVĂRATĂ

Pe vremea înțeleptului împărat Solomon trăiau două femei. Amândouă erau sărace și locuiau împreună în aceeași casă. Amândouă aveau copii la sân. Noaptea, în somn, o femeie s-a sucit peste copilul său și l-a sufocat. Ea s-a trezit și a văzut că pruncul ei este mort. S-a uitat la vecina ei, care dormea liniștită cu copilul lângă ea. I-a luat încet copilul care dormea și l-a pus în locul lui pe cel mort.

Dimineața, cealaltă femeie s-a trezit cu gândul să-și hrănească copilul, dar, când a privit – copilul era mort, și îndată și-a dat seama că acela nu-i copilul ei.

I-a spus vecinei:

– Acesta nu-i copilul meu, ci al tău. Ia-l înapoi, iar mie să-mi dai copilul meu.

Iar vecina i-a răspuns:

– Nu-i adevărat: acesta e copilul tău, iar al meu, iată, trăiește.

Și femeile s-au certat. S-au adunat oamenii. Multă vreme s-au certat femeile și nu putea nimeni să le facă

dreptate, pentru că nu știau care dintre ele spune adevărul.

Femeile au luat copilul mort și pe cel viu și au mers la judecata împăratului Solomon.

Una plângea și cerea:

– Dă-mi copilul meu!

Iar cealaltă zicea:

– Nu ți-l dau! Acesta-i copilul meu, iar al tău este cel mort.

Ascultându-le, împăratul Solomon a chemat un ostaș din strajă și i-a zis:

– Taie copilul viu în două și dă-le câte o jumătate la fiecare.

Când a auzit aceasta, mama copilului viu a căzut la picioarele lui Solomon și l-a rugat:

– Dă-i ei copilul! Numai să fie viu. Nu porunci să-l taie în două!

Iar cealaltă femeie a zis:

– Împăratul a judecat bine: să nu-ți rămână nici ție, nici mie copilul.

Astfel a aflat împăratul Solomon care dintre femei era mama pruncului viu și a poruncit să i-l dea ei.

BĂTRÂNUL ȘI MOARTEA

Un bătrân a tăiat niște lemne și le căra în spate. Trebuia să le ducă departe. A obosit bătrânul, a aruncat legătura, zicând:

– Of, dacă ar veni moartea!

Moartea a venit și l-a întrebat:

– Iată, am venit! Ce dorești?

Bătrânul s-a speriat și i-a răspuns:

– Eu? Să mă ajuți să ridic legătura de lemne.

IEPURI ȘI BROAȘTELE

S-au întâlnit odată iepurii și au început să se plângă de viața lor:

– Noi suferim și din cauza oamenilor, și a câinilor, și a vulturilor și din cauza altor animale... Of, mai bine am muri odată, decât să trăim cu frică și să ne chinuim atât. Hai să ne înecăm.

Și iepurii au vrut să sară în lac să se înece. Broaștele i-au auzit și s-au aruncat în apă. Atunci un iepure a zis:

– Stați, fraților! Să mai așteptăm, să nu ne înecăm. Se vede că viața broaștelor este mult mai grea decât a noastră. Ele se tem până și de noi.

BĂTRÂNUL ȘI CEI TREI TINERI

Un bătrân s-a gândit să sădească un pomișor, un măr. A făcut rost de un puiet, a luat un hârleț, a mers în grădină, a sprijinit puietul de gardul de nuiele și s-a apucat să sape alături o groapă.

Pe lângă el treceau trei tineri. L-au văzut pe bătrân că sădește un pui de măr. Li s-a părut hazliu, s-au oprit și au început să râdă de el.

– Ei, tataie, te pregătești să trăiești încă o viață? Când aștepți să culegi merele? – a spus unul.

– Tu, moșule, ar trebui să stai acasă să te odihnești, nu să pui mere în grădină, a adăugat al doilea.

– Se crede tinerel! – a răs al treilea.

Bătrânul s-a oprit din săpat, s-a sprijinit de hârleț și le-a vorbit tinerilor:

– Of, flăcăilor buni, voi nu vorbiți ce trebuie. În primul rând, poate eu voi

trăi mai mult decât voi, moartea vine când nu te aștepți; moare nu cel bătrân, ci acel căruia i-a venit timpul. În al doilea rând, eu nu aștept să mănânc mere din acest pui de măr, nu mă necăjesc din cauza asta. Iată, copacii din care mănânc mere nu sunt puși de mine. Și mărul meu îi va folosi cuiva în viitor.

Tinerii au căzut pe gânduri, s-au scărpinat la ceafă și au plecat.

A mai trecut un an, apoi încă unul, și acești trei tineri au plecat din sat în lumea largă.

Pe unul l-au luat la oaste în vreme de război. A omorât mulți vrăjmași, dar și lui i-au rămas oasele acolo. Altul a plecat la oraș și a lucrat într-o cârciumă. Într-o seară a băut mult și s-a îmbătat. A trecut beat peste un pod, a amețit, s-a dezechilibrat și a căzut în râu. L-au scos de acolo, dar era mort.

Al treilea s-a dus la o fabrică. Îl plăteau foarte bine acolo, însă, odată, nu a fost atent și o mașină i-a prins haina, l-a tras cu totul spre roata dințată, sfâșiindu-l. Până au oprit mașina, el și-a dat sufletul lui Dumnezeu.

Astfel, toți trei și-au sfârșit viața.

A ajuns vestea despre ei și în sat; a auzit despre cele întâmplate și bătrânul care a sădit mărul, a plâns și i-a jelit.

Apoi și-a îngrijit în continuare mărul, și s-a bucurat de el.

AJUTORUL RECIPROC

Doi frați, evrei de neam, erau căsătoriți și locuiau unul lângă altul. Cel mai tânăr avea patru copii, iar cel mai în vârstă nu avea copii. După moartea tatălui, ei nu și-au împărțit pământul, ci îl semănau împreună. Când s-a copt grâul, au strâns recolta și au împărțit-o egal între ei.

A venit noaptea. Fratele mai mare s-a culcat, dar nu putea să doarmă, se tot gândea:

„Oare am împărțit grâul corect? Fratele meu are o familie mai mare, lui îi trebuie mai multă pâine pentru copii. Voi merge acum și-i voi duce din grâul meu, fără ca el să știe.”

Fratele mai tânăr s-a trezit noaptea și, de asemenea, a început să se întrebe

dacă a împărțit corect grâul. Și i-a venit un gând:

„Eu cu soția suntem tineri, sănătoși, și copiii vor crește și ne vor ajuta, are cine să muncească; iar fratele este singur cu soția și este mai slab decât mine, trebuie să-i mai dau din grâul meu”.

S-a sculat atunci și a adăugat din grâul lui la partea fratelui său. Ziua, au observat amândoi că ambele părți erau egale. Frații s-au mirat, dar nu au spus nimic unul altuia. În noaptea următoare au procedat la fel, numai că la ore diferite, așa că nu s-au întâlnit. Și din nou cele două grămezi au rămas egale. Așa au cărat grâul unul către altul câteva nopți la rând, până s-au întâlnit.

Atunci au aflat frații de ce rămânea grâul același la fiecare. Așa au trăit ei toată viața în prietenie și s-au ajutat unul pe altul în toate.

DOI BOGAȚI

Când este lăudat de față cu mine un bogat care, din mulțimea veniturilor sa-

le, dă mulți bani pentru educația copiilor, pentru îngrijirea bolnavilor, pentru îngrijirea bătrânilor, eu îi aduc laude și sunt înduioșat.

Dar, cu toată lauda și cu toată înduioșarea, nu pot să nu îmi amintesc de o sărmană familie creștină, care a primit o nepoată orfană în căsuța lor sărăcăcioasă.

– O vom lua pe Katiușa, spunea femeia, însă vom cheltui pentru ea ultimii bănuți ai noștri, n-o să mai avem cu ce cumpăra sare pentru ciorbă...

– Dar vom lua fata... și nesărată, a răspuns țăranul, soțul ei.

E departe bogatul cel milostiv de acest țăran!

MOȘTENIRE EGALĂ

Un negustor avea doi fii. Cel mai mare era preferatul tatălui și tatăl voia să-i dea toată averea lui.

Mama îl compătimea pe fiul mai mic și l-a rugat pe soț să nu le spună fiilor înainte de vreme cum le va împărți averea, dorind ca ei să o moștenească

egal. Negustorul a ascultat-o și nu le-a spus fiilor hotărârea sa.

Odată, mama stătea la geam și plângea. Un călător s-a apropiat de ea și a întrebat-o de ce plânge.

– Cum să nu plâng! – a spus ea. Îi iubesc la fel de mult pe amândoi copiii mei, iar tatăl lor vrea să-i dea unuia totul, iar celuilalt nimic. Eu l-am rugat pe soț să nu le spună deocamdată nimic fiilor, poate voi găsi o soluție să-l ajut pe cel mic. Dar nu am bani și nu știu cum să-l ajut.

Străinul i-a spus:

– Îmi este ușor să te ajut: du-te și spune-le fiilor tăi că toată averea este a celui mare, iar cel mic nu va lua nimic și vei vedea că ei vor avea părți egale.

Fiul cel mic, cum a aflat că el nu va moșteni nimic, a plecat într-o țară străină și a învățat multă carte și meserii, iar cel mai mare a locuit cu tatăl său și nu a învățat nimic, pentru că știa că el este bogat. Când a murit tatăl, fiul cel mare nu se pricepea să facă nimic și a risipit toată averea, iar fiul cel mai mic a învățat să-și agonisească propria avere și a devenit om bogat.

DESCULȚUL ȘI SCHILODUL

Un om venea de la lucru și s-a așezat să se odihnească în fața unei case mari. El mergea desculț și avea picioarele rănite și pline de bătăături. A privit el la casa aceea și s-a gândit:

„Stăpânul trebuie să fi fost foarte bogat, când a zidit casa”.

Vede că se apropie de casă stăpânul, într-o șaretă trasă de cai scumpi.

„Uite cu ce cai se plimbă și trebuie să aibă și cizme scumpe, iar eu iată merg desculț, se gândea săracul. Unii oameni sunt fericiți!”

Trăsura a intrat pe porți și atunci au venit multe slugi să-l întâmpine pe stăpân, l-au luat pe mâini și l-au dus în casă: nefericitul bogat era schilod de ambele picioare.

DOI ȘOARECI

A sosit un vajnic șoarece de la oraș la un șoarece simplu de la țară. Acesta

trăia pe câmp și i-a dat oaspetelui său ce avea: boabe de grâu și de mazăre.

Șoarecele de la oraș a ronțăit și i-a spus gazdei sale:

– De aceea ești atât de slab, fiindcă ai o viață sărăcăcioasă. Vino la mine, să vezi cum trăim noi.

Și iată că șoarecele de câmp a sosit în vizită la cel de la oraș. Au așteptat sub podea până a venit noaptea. Oamenii au mâncat și au plecat. Șoarecele cel vajnic l-a scos din ascunzătoare pe oaspetele său, l-a dus în bucătărie și amândoi s-au urcat pe masă. Șoarecele de câmp niciodată nu mai văzuse o astfel de mâncare și nu știa cu ce să înceapă.

– Tu ai dreptate, viața noastră este rea. Eu am să vin să locuiesc în oraș, a zis el.

Doar a apucat să spună aceasta, că masa s-a zguduit, iar pe ușă a intrat un om cu o lumânare și a încercat să-i prindă, alergând după ei.

– Nu, a spus șoarecele de câmp, viața mea din câmpie este mai bună. Deși mâncarea mea nu e la fel de dulce, nu

am cunoscut niciodată o asemenea frică.

A FI BOGAT OARE ÎNSEAMNĂ A FI FERICIT?

Odinioară oamenii vorbeau despre fericire: bolnavii spuneau că cei sănătoși sunt fericiți, cei tineri spuneau că celor mai vârstnici le e mai bine, iar cei săraci ziceau că numai în bogăție stă fericirea.

Lângă ei era un bătrân. El a ascultat și a tot ascultat aceste vorbe și le-a spus pilda următoare:

– Eu am cunoscut un om bogat. El trăia în palate aurite, purta haine fine, mânca bucate alese, bea vinuri rare și în fiecare zi dădea câte un ospăț. Odată, a venit în vizită la bogat un bătrân, vechi prieten, cu care nu se mai văzuse de mult și, de bucurie, bogatul a chemat oaspeți și a dat un ospăț. La masă au fost așezate vase de aur și de argint, cu mâncăruri alese, iar în potirele de aur spumegau vinurile scumpe.

Oaspeții au stat mult la masă: au mâncat, au băut, s-au veselit; numai

gazda aproape nu a mâncat și nu a băut deloc, deși a vorbit tot timpul cu oaspeții lui. La sfârșitul ospățului, prietenul i-a zis bogatului:

– Nicăieri nu am văzut o așa bogăție, ca la tine. Cred că nu este în întreaga lume un om mai fericit ca tine .

Bogatul a oftat, a luat dintr-un vas de aur un măr și l-a dat prietenului. Mărul era roșu și strălucitor, dar când l-au tăiat, în el era un vierme care rodea miezul.

Toți oaspeții au privit cu mirare la bogat, iar bogatul le-a explicat:

– Cum este acest măr, așa sunt și eu: la vedere sunt fericit, dar nimeni nu observă că mă roade un vierme. La aceste cuvinte, bogatul și-a dezgolit pieptul și le-a arătat pe el o cumplită rană incurabilă.

– Iată și fericirea mea! – a spus bogatul. Ce să fac eu cu mâncarea scumpă? Nu este bună pentru mine. Ce să fac eu cu vasele de aur? Cu ele nu se vindecă rana. Ce să fac cu banii? Cu ei nu poți să cumperi sănătatea!

DOMNII MEI

Sfântul Ioan cel Milostiv nu putea să mănânce fără să se întristeze dacă, înainte de aceasta, nu reușea să facă un bine cuiva.

Odată i-a chemat la el pe prietenii săi și i-a îndemnat să meargă prin tot orașul și să scrie o listă cu numele tuturor stăpânilor săi. Când l-au întrebat care sunt stăpânii săi, el a răspuns:

– Aceia pe care voi îi numiți săraci și necăjiți, aceia sunt stăpânii și domnii mei, ei sunt adevărații stăpâni ai averii, pe care Domnul din cer mi-a dăruit-o mie și pentru care m-a împruternicit.

MILOSTENIA

Pe un drum din apropierea unui mare oraș mergea un om bătrân și bolnav. El abia se târa; picioarele lui slabe, împleticindu-se, împiedicându-se, pășeau încet și cu greutate, parcă ar fi fost străine. Îmbrăcămintea de pe el era

zdrențuită, capul neacoperit îi cădea pe piept... Era istovit.

S-a așezat pe o piatră de pe marginea drumului, s-a aplecat, s-a rezemat pe coate, și-a acoperit fața cu mâinile, iar din ochi, printre degetele desfăcute, au început să-i picure lacrimi pe praful uscat.

Își amintea...

Și-a amintit că și el a fost odată sănătos, dar și-a irosit sănătatea, iar averea și-a dat-o altora, prietenilor și dușmanilor...

Și iată, acum nu are nicio bucată de pâine și toți l-au părăsit, prietenii chiar mai înainte decât vrăjmașii. Oare trebuie să se înjosească până într-atât, încât să ceară milostenie? Avea inima amară și îi era rușine. Dar lacrimile curgeau și curgeau, udând praful de pe jos.

Deodată a auzit că cineva îl strigă pe nume. El și-a ridicat capul obosit și a văzut în fața sa un necunoscut. Chipul acestuia era liniștit și distins, dar nu aspru, ochii nu erau strălucitori, ci luminoși, privirea pătrunzătoare, dar fără răutate.

– Tu ai dat toată bogăția ta, s-a auzit un glas liniștit. Doar nu regreti că ai făcut un bine?

– Nu îmi pare rău, a răspuns oftând bătrânul, numai că, iată, eu mor acum.

– Dacă nu ar fi fost sărmanii care ți-au întins mâna, a continuat necunoscutul, nu ai fi avut cui să-i dai milostenie, nu ai fi avut cum să-ți întărești virtuțile.

Bătrânul nu a răspuns nimic și a căzut pe gânduri.

– Așa și tu acum, nu te mândri, săracule, a zis din nou necunoscutul. Du-te, întinde mâna, dă-le și altora posibilitatea să-și arate în faptă bunătatea lor.

Bătrânul s-a dumirit, a deschis ochii... Dar necunoscutul dispăruse. În depărtare a zărit venind un trecător. Bătrânul s-a apropiat de el și a întins mâna. Acest trecător a mers mai departe și nu i-a dat nimic. Dar după el a venit un altul, iar acela i-a dat bătrânului puțină milostenie.

Bătrânul și-a cumpărat pâine cu banii primiți și ce bună i s-a părut acea bucată de pâine! Nu-i mai era rușine, ci

dimpotrivă, a fost pătruns de o bucurie lină.

REFUZUL ÎNȚELEPTULUI

Povestire istorică

Împăratul Alexandru Macedon era indignat de lăcomia și necinstea grecilor supuși lui. Era un singur grec, înțeleptul Fochion, care i-a câștigat stima lui Alexandru. Și iată că Alexandru a dorit să-l răsplătească și i-a trimis o sută de talanți, poruncind să i se spună lui Fochion că el singur pare a fi cel mai cinstit dintre greci.

Fochion i-a răspuns trimisului:

– Doresc ca împăratul să-mi permită nu numai să par un om cinstit, ci chiar să fiu cu adevărat un om cinstit – și a refuzat să ia banii.

DREPTUL FĂRĂ DE ARGINȚI

Preacuviosul Serapion nu iubea arginții, și niciodată nu avea niciun ban la

el. Peștera din pustie îi era chilie, îmbrăcămintea lui era o haină veche și singura lui comoară era Sfânta Evanghelie.

Odată, mergând în orașul Alexandria, omul lui Dumnezeu a întâlnit un cerșetor, care tremura de frig. Serapion s-a oprit și a zis în sinea lui: „Pe mine mă cinstesc ca pe urmașul lui Hristos și eu port o haină, iar acest rob al lui Dumnezeu moare de frig. Cu adevărat voi fi un ucigaș, dacă acest om sărman va muri de frig”.

Serapion a dezbrăcat în grabă haina și a dat-o săracului.

După aceea, a șezut la o răspântie de drumuri, ținând la subsuoară Evanghelia, pe care o purta tot timpul cu el, iar când un trecător l-a întrebat: „De ce, părinte Serapion, umbli fără haină?” Serapion i-a arătat Evanghelia și a zis:

– Această carte a lui Dumnezeu m-a dezbrăcat pe mine.

Cum a pronunțat neiubitorul de arginți aceste cuvinte, a văzut cum este dus la temniță un om care nu-și plătise datoriile.

Serapion nu a stat mult pe gânduri. Aflând cât datorează sărmanul, el și-a

vândut îndată Evanghelia și a plătit datoria nefericitului datornic (în acel timp, o Evanghelie costa foarte mult). Acela s-a dus acasă fericit, binecuvântându-l pe bunul necunoscut.

Când Serapion s-a întors în chilia lui, ucenicul l-a întrebat:

– Unde-i îmbrăcămintea ta?

– Am trimis-o acolo, de unde voi primi în locul ei una mai bună, a răspuns Serapion.

– Dar Evanghelia unde este? – a întrebat din nou ucenicul.

– Fiul meu, Evanghelia mi-a vorbit neîncetat: „Vinde averea ta și dă-o săracilor”. Iar tu știi doar că Evanghelia era singura mea avere. Și așa am vândut-o și am dat banii săracilor.

BOGATUL SĂRAC

Era odată un om sărac. S-a culcat să doarmă, dar nu se lipea somnul de el, se tot gândea:

„De ce oare le este atât de greu oamenilor săraci să trăiască pe fața pământului? Și de ce bogatul adună banii?

Unul are lăzi pline cu bani, iar el încă strânge și moare de foame. Dacă eu aș fi bogat, n-aș trăi așa. Aș trăi bine și le-aș mai da și altora!”

Deodată a auzit un glas:

– Ia acest portofel, dacă vrei să fii bogat; în el este numai un bănuț, dar cum îl vei scoate, acolo va apărea altul; ia câți bănuți vrei, apoi aruncă portofelul în râu; până nu vei arunca portofelul, nu ai voie să cheltuiești niciun ban: altfel se vor transforma în cioburi.

Săracul a rămas buimac de bucurie. După ce și-a venit în fire, s-a apucat să scoată banii din portofel. Scottea unul, iar înăuntru apărea altul.

„Of, se gândea el, ce fericire a dat peste mine. În noaptea aceasta voi scoate o grămadă mare de bani și mâine voi fi bogat, dimineața voi arunca portofelul în apă și voi trăi bine.”

Iar dimineața a început să gândească altfel:

„Oare nu ar fi bine să mai adun încă o grămadă la fel de mare? Doar o zi îmi mai trebuie să stau lângă portofel”. A scos încă o grămadă, apoi a mai vrut

una și nu mai putea să lase portofelul din mână.

Săracul a vrut să mănânce, dar, în afară de pâine, nu avea nimic în casă. Să meargă să cumpere ceva mai bun și mai gustos nu putea, fiindcă se temea că banii se vor transforma în cioburi, dacă nu va arunca portofelul în apă. Și să mănânce voia, dar nici să se despartă de portofel nu putea. A mâncat el o bucată uscată de pâine și a început din nou să scoată banii. A venit noaptea și el tot nu înceta să scoată banii din portofel. Dimineața s-a dus la un vecin și a cerut o bucată de pâine, s-a întors acasă și a început din nou să adune banii. A trecut o săptămână, o lună, un an întreg și el nu se putea desprinde de portofel.

– Cine nu s-ar bucura de atâția bani? – zicea el, tot omul vrea mai mult.

Săracul a trăit în sărăcie, ca și mai înainte, a uitat că a vrut să trăiască bine și să-i ajute și pe alții. Câteodată se gândea să arunce portofelul în râu, dar din nou se răzgândea. A îmbătrânit de tot, s-a îngălbenit ca și aurul, dar nu înceta să adune saci cu bani... Așa a și murit: sărac, pe lavița sa, cu portofelul în mâini.

BOGATUL ȘI CROITORUL

Într-o casă locuiau un domn bogat și un croitor sărac. Bogatul locuia la etaj, iar croitorul jos, la parter. Croitorul cânta cântece în timp ce lucra și îi deranja somnul boierului.

Boierul i-a dat croitorului un sac de bani, ca să nu mai cânte. Croitorul a devenit bogat și își păzea banii săi, dar a încetat să mai cânte. Îi era urât, se plictisea. A luat banii și i-a dus înapoi boierului, zicându-i:

– Ia-ți banii înapoi, iar pe mine lasă-mă să cânt, fiindcă nu mai pot de plictiseală și de urât.

NEVOIA

Doi frați trăiau în sate diferite: un frate era bogat, iar altul sărac. Iată că bogatul a dat o petrecere și cel sărac a mers să-l viziteze. A venit și a spus:

– Frăţioare, în casa ta astăzi e sărbătoare, ar fi bine dacă m-ai omeni cu nişte bragă.

– Cu bragă, zici? Iată putina, bea cât vrei.

Fratele sărac a băut bragă pe săturate şi a plecat spre casă, cântând. Deodată, a auzit cum cântă cineva împreună cu el şi a întrebat:

– Cine cântă cu mine?

– Eu sunt, Nevoia.

– Şi unde te duci?

– Eu, zice, merg cu tine.

– De ce mergi cu mine?

– Eu merg cu tine tot timpul.

– Dar eu, zise săracul, când voi ajunge acasă, voi muri.

– Şi atunci voi fi cu tine.

Sosind acasă, a început să-şi facă un coşciug. Când a fost gata coşciugul, a zis:

– Nevoie! Tu, Nevoie! Intră în coşciug! Apoi a întrebat-o:

– Nevoie! Ai intrat oare în coşciug?

– Da, eu sunt aici!

El a pus capacul coşciugului şi l-a dus la cimitir, l-a îngropat şi, din acea clipă, a devenit un om bogat. Fratele cel

bogat a aflat despre aceasta și s-a umplut de invidie. A venit la el și l-a întrebat:

– Cum te-ai îmbogățit, frățioare?

Săracul i-a povestit cum s-a descotorosit de Nevoie.

Bogatul s-a dus la cimitir, a dezgropat Nevoia și i-a zis:

– Nevoie! Tu, Nevoie! Ești aici?

– Aici, abia mai trăiesc! – a șoptit ea.

– Să mergem la fratele meu, că el s-a îmbogățit. Hai să-l ruinezi!

Iar Nevoia i-a răspuns:

– Nu, eu mai bine merg cu tine, fiindcă el aproape m-a omorât.

Și a plecat cu el. Bogatul a sărăcit și numai atunci și-a amintit de fratele său. A mers la el și și-a mărturisit greșeala. Fratelui mai mic i s-a făcut milă de el, l-a luat acasă și au trăit împreună.

CE BOGĂȚIE A DAT DUMNEZEU OMULUI

Un om se plângea de soarta lui și cârtea împotriva lui Dumnezeu:

– Unora le trimite Dumnezeu multă bogăție, dar mie nu mi-a dat nimic. Cu ce să trăiesc, când nu am niciun bănuț chior!

Auzind aceasta, un bătrân i-a spus:

– Oare ești atât de sărac, cum te vaieți? Ți-a dat Dumnezeu tinerețe și sănătate?

– Acestea, ce-i drept, mi le-a dat: cu puterea și cu sănătatea pot să mă laud.

L-a luat bătrânul de mână dreaptă și l-a întrebat:

– Ți-ai tăia această mână pentru o mie de ruble?

– Nu, nu mi-aș tăia-o.

– Dar stânga?

– Nici stânga.

– Dar ai fi de acord să fii orb pentru zece mii de ruble?

– Doamne ferește! Pentru toți banii din lume, nu mi-aș da vederea.

– Iată, vezi, a spus bătrânul, câte bogății ți-a dăruit Dumnezeu, iar tu te vaieți!

BOGĂȚIA ÎNȚELEPTULUI

Povestire istorică

Un conducător de oști a supus și a distrus orașul grecesc Megara. Ostașii lui au jefuit toată averea locuitorilor. Conducătorul de oști a aflat că unul dintre locuitorii aceluia oraș era un înțelept renumit, cinstit de toți. El l-a chemat și l-a întrebat dacă soldații i-au luat ceva din averea sa, făgăduindu-i să-i înapoieze totul.

– Nu, nimic, i-a răspuns înțeleptul. Eu am o singură bogăție – sufletul, iar el niciodată nu devine pradă de război.

PĂSTORUL ȘI VISTIERNICUL ÎMPĂRĂTESC

Un împărat avea un vistiernic. Împăratul îl iubea foarte mult și avea încredere deplină în el. Ceilalți dregători împărătești îl invidiau și se gândeau cum să-l compromită. Ei au aflat că vistiernicul are o cămară în casă, unde nu intră nimeni, în afară de el. Ei au aflat că acea cămară era întotdeauna încuiată, iar vistiernicul nu dădea cheia nimănui.

„El are acolo comori luate din averea împăratului – se gândeau zavistnicii –, vistieria împăratului este pe mâinile lui, împăratul are încredere în el, așa că poate să ascundă cât vrea”.

I-au adus la cunoștință împăratului că vistiernicul fură din vistierie și ascunde bogățiile în casa lui. Împăratul a vrut să afle adevărul; a mers în casa vistiernicului și a poruncit să-i deschidă ușa odăii, despre care îi vorbiseră zavistnicii dregători.

Vistiernicul a îndeplinit cu mare bucurie dorința împăratului, a mers cu el și i-a deschis ușa camării. Împăratul a văzut patru pereți goi, o masă simplă de brad și un scaun. Pe masă era o traistă veche, păstorească și un corn păstoresc, altceva nu mai era înăuntru. Împăratul s-a mirat, iar vistiernicul i-a lămurit:

– Eu am fost la început păstor și pășteam oile. Tu, stăpâne, m-ai luat și mi-ai dat o slujbă înaltă, dar eu nu am uitat ce am fost înainte. Mare este mila ta, trăiesc în cinste și îndestulare, dar am multe griji și necazuri. În fiecare zi vin în această odaie și îmi amintesc despre viața fericită pe care am avut-o

când eram un simplu păstor: nimeni nu mă invidia și nu aveam dușmani.

DOUĂ PLUGURI

Un fierar a făcut dintr-o bucată de fier două pluguri. Un plug a fost cumpărat de un țăran, iar al doilea – de un negustor. Plugul țăranului a plecat îndată la arat pe câmp, iar al negustorului a fost lăsat în hambar un an întreg. S-au întâlnit pe neașteptate cele două pluguri. Cel care a stat fără treabă în hambar a văzut că tovarășul său devenise alb ca argintul, iar el ruginise, și a întrebat:

– De ce am ajuns mai urât ca tine?

– Pentru că tu ai stat culcat pe o parte, iar eu am lucrat, a răspuns tovarășul său.

BARCAGIUL ȘI PERLA

Un om plutea cu barca pe mare și a scăpat o perlă de mare preț în apă.

Omul s-a întors la mal, a luat o găleată și a început să scoată apa din mare și s-o verse pe mal. El a vânturat apa trei zile, fără odihnă.

În a patra zi a ieșit din apă un pește și l-a întrebat:

– De ce tot scoți apa și o verși pe mal?

Omul a spus:

– Scot apa ca să găsesc o perlă.

– Și când o să încetezi?

– Când se va usca marea. Atunci voi înceta, i-a răspuns omul.

S-a mirat peștele de o răbdare atât de mare și i s-a făcut milă de om: s-a înapoiat în mare, a găsit acea perlă și i-a adus-o omului.

DOUĂ GERURI

Pe o câmpie întinsă se plimbau două geruri, doi frați buni. Săreau de pe un picior pe altul și se țineau de mână.

Un ger zise altuia:

– Frate ger, Nas Stacojiu, vrei să ne amuzăm un pic și să-i înghețăm pe oameni?

Al doilea îi răspunse:

– Frate ger, Nas Vinețiu, dacă vrem să-i înghețăm pe oameni, nu trebuie să ne plimbăm prin câmpie. Câmpia s-a umplut toată de zăpadă, toate cărările și drumurile au fost acoperite; nimeni nu mai trece, nimeni nu mai călătorește. Să mergem mai bine în pădurea de brazi. Acolo, chiar dacă este mai puțin loc, distracția va fi mai mare.

Încă mai căutau să zărească vreun om pe cale, dar nu apărea nimeni. Au alergat cele două geruri, cei doi frați buni, în pădurea mare de brazi. Alergau, se veseleau pe drum, săreau de pe un picior pe altul, gâdilau brazii. Un brad bătrân trosnea, iar altul tânăr scârțâia. Ei alergau pe zăpada afânată, învelind-o cu o pojghiță de gheață. Când vedeau un fir uscat de iarbă, ițindu-se de sub zăpadă, suflau spre el, acoperindu-l cu mărgelile cristaline. Deodată s-a auzit dintr-o parte un clopoțel, iar din cealaltă – un zurgălău. Cel cu clopoțelul era un boier, iar cel cu zurgălăul – un țăran. Gerurile au început să se gândească spre cine să

sufle mai întâi, pe cine să înghețe. Gerul Nas Vinețiu, cum era mai tânăr, zice:

– Eu mai bine mă duc după țaran. Pe el îl voi face să înghețe mai repede: șuba de pe el e veche, ruptă, căciula este numai găuri, iar în picioare, în afară de obiele, nu mai are nimic. Nu va mai ajunge să taie lemne. Dar tu, frate, cum ești mai puternic decât mine, fugi după boier. Vezi, are o șubă de urs, căciula de vulpe și cizmele din piele de lup. Eu nu mă pot lupta cu el.

Gerul Nas Stacojiu a râs de el.

– Ești încă tânăr, frățioare! Dar fie cum vrei tu: fugi după țaran, iar eu mă voi îndrepta spre boier. Când ne vom întâlni diseară, vom afla cine a avut o treabă mai ușoară. La revedere!

– La revedere, frate! Au șuiertat, și-au dat câte un bobârnac și au fugit.

Când a apus soarele, gerurile s-au întâlnit din nou pe câmpie.

– Ce ai făcut, frate, cu boierul? Te-ai căznit mult, dar degeaba, după cum văd, spuse gerul cel mic.

Cel mai mare râse:

– Eh, frate Nas Vinețiu, tu ești tânăr și prost! L-am aranjat atât de bine,

că un ceas se va încălzi și tot nu-i va fi cald.

– Dar ce s-a întâmplat cu șuba aceea, cu căciula și cu cizmele acelea?

– Nu l-au ajutat. Am intrat și în șuba lui, și în căciulă, și în cizmele lui, și a prins a tremura. Ba se zgribulea, ba se strângea, ba se înfășura. Se gândea: „Dacă nu mă mișc deloc, mă va birui gerul”. Așa a fost! L-am avut la degetul mic. L-am trimis aproape mort cu sania în oraș. Dar tu ce-ai făcut cu țăranul tău?

– Of, frate Nas Stacojiu, ai făcut o glumă proastă, pe care n-am priceput-o la vreme. M-am gândit să-l îngheț pe țăran, dar de fapt, el mi-a rupt șalele.

– Cum așa?

– Iată cum. Ai văzut că el mergea să taie lemne. Am început de pe drum să mă furișez, să mă strecor, dar el nu s-a pierdut cu firea, ci a mormăit: „Ce pacoște e și gerul ăsta!” Atunci m-am supărat și am început să-l pișc și mai tare. Dar nu a ținut mult această plăcere. A ajuns la locul cu pricina, a coborât din sanie și a luat toporul. M-am gândit: „Acum e timpul să-l înfrâng”. Am intrat

sub șuba lui veche și am prins a-l înțepa. Iar el lovea cu toporul de zburau surcelele și chiar începuse să asude. Văd că nu-i a bine, nu mai puteam să stau sub haina lui de blană; începuseră să iasă aburi din ea. M-am îndepărtat repejor de el. Mă gândeam: „Ce să fac?” Dar țăranul tot lucra și lucra și, în loc să înghețe, lui îi era și mai cald. Am văzut că își aruncă șuba de pe el. M-am bucurat. „Așteaptă, zic, îți arăt eu ție!” Șuba lui era aproape udă. Eu m-am ascuns în ea și am înghețat-o, am înțepenit-o. Încearcă și o mai îmbracă! Cum a terminat țăranul treaba sa, s-a apropiat de șubă, iar inima mea zburda de bucurie: „L-am dat gata!” Țăranul a privit-o și a prins a mă dojeni. „Înjură-mă cât vrei, dar n-ai ce-mi face!” – am zis. Dar el a luat un băț lung și uscat și a început să bată haina cu bățul. Bătea și mă beștelea încontinuu. Eu aș fi vrut să plec cât mai repede, dar mă încurcasem în blană. Iar el mă tot lovea! Mă temeam că-mi va rupe coastele. Abia am reușit să ies, mă doare și acum spatele.

CALUL ORB

Într-un oraș trăia un negustor. Trebuia să meargă în alt oraș să primească niște bani. Negustorul avea un cal bun și întotdeauna mergea călare pe acest cal acolo unde avea treabă. Negustorul a ajuns, a primit banii și se întorcea acasă. Însă drumul lui trecea prin pădure. În pădure au năvălit asupra lui tâlharii. Ar fi sfârșit rău negustorul, dar a scăpat mulțumită calului. S-a smucit din mâinile tâlharilor și a pornit în galop spre casă. Stăpânul a făgăduit, în marea lui bucurie, că niciodată nu va uita aceasta, că își va îngriji și își va hrăni calul până la moarte.

Calul l-a salvat pe stăpân, dar se vede că fuga aceea i-a dăunat. A început să șchiopăteze, iar curând după aceasta a și orbit. Nu mai aducea niciun folos în gospodărie. Stăpânului a început să-i pară rău de nutrețul pe care calul îl mânca degeaba. El a poruncit să i se dea calului mai puțină mâncare, apoi i-a părut rău și de aceasta și a poruncit îngrijitorului să alunge calul pe uliță și să

închidă porțile. Era iarnă. Îngrijitorul a gonit calul, așa cum a poruncit stăpânul. Calul a stat mult la porțile lui, cu capul în jos, așteptând să i se deschidă. A venit noaptea, a înghețat de frig, era slăbit de puteri, dar de la porți nu a plecat. Într-un sfârșit, a înțeles că nu mai are ce aștepta și a plecat de la casa stăpânului.

Calul orb mergea pe ulițele orașului, întinzându-și gâtul, mirosind pământul și zidurile, în căutarea unui fir de iarbă sau a unui mănunchi de fân. Sărmanul nu a găsit nimic: peste tot era zăpadă. Așa a ajuns el în piață. În mijlocul pieței era un stâlp cu un clopot. În acel oraș era un obicei din vremuri străvechi: dacă cineva avea nevoie de ajutor, sau dacă i se întâmpla vreo nenorocire, venea și suna din clopot. La sunetul clopotului, oamenii se adunau în piață, împreună cu căpeteniile orașului, și căutau o soluție. Calul a ajuns la stâlp, a prins frânghia clopotului cu dinții și a început să o roadă de foame. Calul trăgea de capătul funiei, iar clopotul suna puternic și îndelung. Oamenii s-au adunat în piață

și au recunoscut calul negustorului. Căpeteniile au trimis după negustor. Când negustorul a sosit în piață, oamenii i-au spus cum trăgea calul de frânghia clopotului. Negustorului i-a fost rușine și milă de cal, și-a cerut iertare de la oameni, spunându-le cum l-a gonit din curtea sa, fiindcă îi părea rău de nutreț și l-a lăsat să moară de foame. Apoi a dus calul înapoi acasă.

Pentru a-și aminti mai des de porunca lui Dumnezeu, care ne spune să fim milostivi și cu animalele, oamenii aceluia oraș au gravat în piatră imaginea calului orb, trăgând de frânghia clopotului, iar deasupra au înscris în piatră următoarele cuvinte:

„Cel drept are milă și pentru animalele sale, iar inima celor nelegiuiți este crudă”.

Și au așezat această piatră în piață, lângă stâlp, spre înțelepciunea oamenilor.

CÂINELE ȘI COPILUL

Un gospodar avea un câine mare, puternic, cu un păr ca de lup și foarte înțelept, încât orice om putea învăța ceva de la el. Gospodarul locuia împreună cu tânăra gospodină. Ei aveau un copil sugar, pe care-l țineau în leagăn. Odată, gospodarul a venit de la munca sa, iar femeia i-a zis:

– Eu mă duc după apă, iar tu să ai grijă de copil.

Gospodina a plecat, însă fântâna nu era aproape. A stat gospodarul lângă prunc, dar până la urmă s-a plictisit.

„O să merg puțin până la vecinul meu”, s-a gândit. A strigat câinele:

– Polkaška, vino aici! Culcă-te aici și fii atent, păzește copilul! Câinele a dat din coadă. Privea cu înțelepciune la stăpân ca și cum ar fi înțeles. A dat roată leagănului, a mirosit, și-a pus botul pe labe, întinzându-se în fața ușii. Stăpânul a plecat, trăgând ușa după el, dar nu a închis-o de tot, pentru că afară era cald.

Câinele stătea culcat și asculta atent; deodată a tresărit, și-a ciulit urechile și a adulmecat aerul cu nasul. Pe dușumeaua din casă, lângă ușă, era o

oală de lut cu lapte. Un șarpe veninos care se târa pe lângă casă, a simțit mirosul de lapte, a intrat înăuntru, furișându-se pe lângă perete și încolăcindu-se. Polkaška a lătrat și și-a arătat dinții, gata de atac. Șarpele s-a urcat pe laviță și încerca să urce spre leagăn. Polkaška s-a aruncat asupra lui, l-a înșfăcat cu dinții, însă a lovit leagănul cu labele, răsturnându-l. Copilul a căzut pe podea și a prins a plânge. Iar Polkaška a zdrobit capul șarpelui, lăsându-l fără suflare.

Câinele, bucuros că a terminat cu șarpele, s-a dus la copil și a început să-l lingă, de parcă vroia să-l mângâie. Copilul a tăcut și a ațipit pe dușumea, iar Polkaška s-a culcat lângă el, așteptându-l pe stăpân, gândindu-se că va fi lăudat pentru fapta sa. Când s-a întors stăpânul, câinele a sărit și a început să se gudure cu mare bucurie pe lângă el. Stăpânul s-a uitat și a văzut leagănul gol, copilul pe jos, câinele cu botul plin de sânge, sărind în fața lui și lătrând.

„A turbat și l-a mușcat pe copil! – i-a trecut deodată prin minte. Azi parcă l-am văzut mergând cu capul lăsat.”

A luat cuțitul de pe masă și l-a înfipt în inima câinelui. Polkașka a murit pe loc. Iar copilul s-a trezit din cauza zgomotului și a început să plângă.

– Trăiește! – a strigat tatăl și s-a aruncat spre leagăn.

Atunci a văzut șarpele mort și po-deaua mânjită de sânge. A înțeles ce se întâmplase și a alergat la Polkașka, dar era prea târziu. A sosit și femeia, a aflat totul și a plâns deasupra lui Polkașka.

Au îngropat câinele înțelept, l-au jelit mult timp și își aduceau aminte de el cu mare drag.

CUIBUL PĂSĂRELELOR

Era o dimineață caldă de primăvară. Trei copilași stăteau în fața unei case din satul Galkina și se sfătuiau unde să meargă în acea zi: să meargă în pădure, să meargă la râu să prindă pește și raci, ori în altă parte?

În grădina casei unde erau copilașii crescuse un mesteacăn mare. Copiii se ciorovăiau, râdeau, când, deodată, s-a

auzit deasupra lor, în mesteacăn, un piuit.

– Vanea, a strigat unul din ei, sunt niște puișori în copac!

– Iată, Mișca, avem cu ce să ne jucăm, a răspuns altul.

Al treilea, Fediușca, se cățăraseră deja pe o creangă, vrând să ajungă la cuib.

– Fediușca, dă-te jos mai repede, că te ia de păr unchiul Stepan, dacă te vede. Hai în pădure, eu știu un loc, un mesteacăn gros, acolo sunt o mulțime de cuiburi de ciori!

Fediușca a coborât din mesteacăn și copiii au luat-o la fugă spre pădure, luându-se la întrecere, iar în scurt timp au dispărut printre copacii deși. S-au jucat până seara, au obosit, s-au zgâriat – fuseseră nevoiți să străbată un desiș de brazi – și s-au desfătat din belșug. Au stricat zece cuiburi de păsări și veneau acasă ducându-și prada, împărțându-și unul altuia impresiile:

– Puii mei sunt golași, nu au păr și abia piuie!

– Ia te uită! Unul nu mai suflă, și parcă și ăstălalt nu o să trăiască mult. Piuia tare, iar acum deschide doar gura.

– La mine doar unul piuie, ceilalți sunt toți doborâți.

– Trebuie să le dăm apă! Hai să le dăm apă din șanț.

Ce n-au încercat băiețașii: le-au deschis ciocurile și au turnat în ele apă din pumn, le-au băgat pliscurile în apă, mai pe scurt, atâta s-au îngrijit de ei, că niciunul nu a mai ajuns viu acasă, toți au murit. Când au ajuns în sat, i-au aruncat într-o groapă de sub pod.

Vanea a sosit acasă, a mâncat și s-a dus la culcare. Ochii îi erau gata-gata să se închidă, dar în urechi îi tot răsunau piuitul și croncănelile ciorilor, din min-te nu-i ieșeau cuiburile stricate – acum nu prea mai era amuzant.

– Piuie, piuie, se gândea Vanea, mâine, cum se luminează de ziuă, vom merge iar. A mai rămas un singur cuib sus, în copac, trebuie să ajungem și la el... Și cu acest gând a adormit. Și a avut un vis.

Parcă era în casă, era mic de tot, surioara îl legăna pe frățiorul lui. Tatăl și mama nu erau acasă, erau duși la câmp să lucreze. Se însera. Deodată cineva a bătut în geam! Apoi văzu un chip înfri-

coșător strecurându-se prin geam și privind spre ei. Apoi a intrat tot capul, apoi și corpul cu picioarele. Vanea, tremurând de frică, s-a ascuns într-un colț, iar oaspetele nechemat s-a transformat într-un uriaș. Stătea încovoiat, iar vârful capului i se atingea de tavan. Ce o fi cu această arătare! Vanea s-a uitat mai bine și a văzut că fața uriașului este a lui Fediușca. Uriașul i-a înșfăcat cu o labă pe sora și pe frățiorul lui, i-a strâns la piept, iar cealaltă labă a întins-o după Vanea. Băiatul a văzut că în labă erau prinși mama și tata, care intraseră tot prin geam. Nasul mamei se făcea tot mai mare și mai lung, devenise ca un cârlig, ochii se făcuseră rotunzi, iar capul se acoperise de pene.

– Cioara! – a șoptit Vanea, și, înfri-coșat, s-a înghesuit mai mult sub laviță. Când a privit în sus, a văzut că tavanul dispăruse și se vedea cerul albastru, iar casa devenise mică, la fel ca un cuib și toți se făcuseră mici... iar uriașul, care era chiar Fedea, l-a scos pe Vanea de sub laviță și l-a aruncat într-o prăpastie... A apucat doar să strige:

– Mamă! – și s-a trezit.

În locuință era liniște și întuneric, ceilalți sforăiau.

– De ce țipi! – bombăni tatăl și începu să sforăie din nou. Vanea tremura, inima îi bătea tare, parcă ar fi vrut să iasă din piept. Spre dimineață a ațipit și abia se cufundase în somn, că cineva l-a înghiontit. Când a deschis ochii, l-a văzut în fața lui pe Fediușca. Vanea a tresărit și s-a întors cu fața spre perete.

– Vanea, e timpul să mergem!

– Nu merg!

– Prostule, de ce nu mergi?

Vanea s-a sculat morocănos, au ieșit împreună în curte și i-a povestit lui Fedea visul lui. Fedea a căzut pe gânduri. Mișa a venit și el, dar n-a spus nimic. Privind la ei, nici el nu s-a mai dus. Au mers la râu să se scalde.

LEUL ȘI CĂȚELUL

În Londra era un loc unde se puteau vedea animale sălbatice, iar în schimb se luau bani, sau câini și pisici pentru hrana acestor animale. Un om a vrut să vadă fiarele sălbatice. A prins un cățeluș

de pe stradă și l-a adus la menajerie. Pe el l-au lăsat să intre, iar pe cățeluș l-au luat și l-au aruncat în cușca leului.

Câinele și-a băgat coada între picioare și s-a ascuns într-un colț al cuștii.

Leul s-a apropiat de el și l-a mirosit. Câinele s-a culcat pe spate, și-a ridicat picioarele și a prins a da din coadă.

Leul l-a atins cu laba și l-a întors.

Câinele a sărit și s-a ridicat în fața leului pe labele din spate. Leul l-a privit, a întors capul într-o parte și în cealaltă și nu s-a atins de el.

Când stăpânul i-a aruncat carne, leul a rupt o bucată și i-a dat-o câinelui.

Seara, când leul s-a culcat să doarmă, cățelușul s-a întins lângă el și și-a pus capul pe laba leului.

De atunci cățelușul a locuit în aceeași cușcă cu leul. Acesta nu l-a atins, mâncau și dormeau împreună și câteodată se jucau.

Odată, a venit un domn la menajerie și și-a recunoscut câinele în cușca leului. El a spus că acel cățeluș îi aparține și l-a rugat pe stăpân să i-l înapoieze. Stăpânul a vrut să i-l dea, dar când au început să cheme câinele, pentru a-l lua

din cușcă, leul s-a zbârlit și a urlat. Așa au trăit leul și cățelușul un an întreg în cușcă.

Peste un an, câinele s-a îmbolnăvit și a murit. Leul a încetat să mai mănânce și îl tot mirosea, îl lîngea și îl atîngea cu laba.

Cînd a înțeles că prietenul său a murit, a sărit, s-a zbârlit, a început să-și lovească coada de spate, s-a aruncat în peretele cuștii și a prins a roade zăvoarele și dușumeaua.

O zi întreagă s-a zbatut, a alergat prin cușcă și a urlat. Apoi s-a așezat lângă câinele mort și a tăcut. Stăpînul a vrut să ia câinele mort, dar leul nu lăsa pe nimeni să se apropie de el.

Stăpînul s-a gîndit că leul va uita durerea sa, dacă îi va aduce alt câine și a dat drumul în cușcă unui câine viu, dar leul l-a sfîșiat pe loc. Apoi l-a îmbrățișat cu ambele labe pe câinele mort și a stat așa cinci zile.

În ziua a șasea, leul a murit.

BROASCA RÂIOASĂ

Povestea s-a întâmplat într-o seară de vară. Numai ce se terminase o furtună. În jur era liniște, soarele asfințea și razele lui se jucau prin băltoace. Frunzele ude străluceau pe copaci.

O broască râioasă a ieșit în drum de undeva și s-a oprit pe marginea unei băltoace. Ea și-a ridicat capul său urât și a început să privească spre cer, de parcă l-ar fi admirat. Broasca stătea liniștită, dusă pe gânduri, necunoscându-și urâtenia, nu se temea de nimeni și nu dorea răul nimănui.

Pe drum trecea un domn. A observat broasca râioasă și și-a întors capul ca să nu vadă urâtenia ei. Trecând pe lângă broască, a călcat-o cu cizma pe un picioruș, fără să vrea.

Apoi a trecut o doamnă îmbrăcată într-o rochie frumoasă. Doamna a vrut să ia broasca din drum și a înțepat-o cu umbrela ei. Capătul ascuțit al umbrelei a nimerit în ochiul broaștei și i l-a scos. Broasca a vrut să se ascundă de oameni, undeva mai departe, într-un colțișor întunecos, și s-a târât pe drum. Când se grăbea să se ascundă în iarbă, au dat de

ea copiii. Au văzut-o, s-au oprit și au început să râdă.

– Ce să facem oare, să o lovim? – a spus unul dintre copii. Altul a strigat:

– Ce urâtă e!

– Ia uite cum se zgâiește la noi. Ce o să ne distrăm cu ea! Copiii au rupt niște nuiele ascuțite și au început să înțepe broasca cu ele. Vârful unei nuiele a nimerit în ochiul scos și rana s-a făcut și mai mare și s-a umplut de sânge. Băieții râdeau în hohote și cu cât o chinuiau mai tare pe biata broască, cu atât mai mult creștea în ei cruzimea. Ei urau broasca pentru că li se păruse hidoasă. Broasca sărea pe lângă ei, se străduia să se ascundă, dar copiii nu o lăsau și o aduceau înapoi. Un băiat a încercat să-i taie capul cu o răzătoare veche. Nu a reușit să i-l reteze, ci i-a făcut niște tăieturi adânci pe cap și pe spinare.

În sfârșit, băieții s-au plictisit de acest joc, s-au oprit și au privit la broască. Broasca se târa cu spatele plin de răni, cu un ochi strivit și însângerat. Abia se târa, scoțând din gură o spumă tulbure.

– Uite, ne împrășcă, urâta asta! Uite, scui pă. Dar o să-ți arăt eu ție, așa și așa! Ți place?

Și un băiat începu să o lovească pe spinare cu varga sa. Broasca a orăcăit, a sărit și a căzut pe spate, arătându-și burta galbenă și dungată. S-a zbătut și a reușit să se întoarcă la loc, apoi s-a târât mai departe, dar a căzut într-un șanț săpat de roțile căruțelor. Broasca schilodită nu a putut să iasă din șanț și a alunecat încet, de-a lungul lui. Aici, în noroiul moale, i s-a părut mai bine, apa îi spăla rănille și era liniște. Dar băieții au urmărit broasca.

– Vania! Tu, Vania! Privește, se târăște din nou, vezi cum zgâiește ochii la noi?... Stai că mă duc să iau o piatră mai grea!

Și Petea a fugit să ia o piatră, iar ceilalți copii nu și-au luat ochii de la broască, urmărind-o de pe marginile șanțului, scui pând peste ea și sâcâind-o cu vergile lor. Broasca nu putea să se ascundă de călăii săi nici în noroi. Ea se târa pe burtă, abia mișcându-și picioarele, apoi se oprea să-și tragă sufletul și

holba speriată spre copiii ochii săi mutilați.

Îndepărtându-se puțin, Petea a întâlnit un țăran cu o căruță încărcată cu pietre.

– Nene, dă-mi o piatră, ți-o vom da înapoi imediat. Vrem să strivim cu ea o broască.

– Ce broască! Da, încearcă să iei, care-i mai ușoară? Căruța era trasă de un cal bătrân, căruia îi tremurau picioarele din spate și se poticnea cu cele din față. Țăranul mergea în spatele lui, striga, lovindu-l cu biciul pe spinarea chinuită. Încărcătura era grea, fâgașul era adânc, mocirlos. Roțile neune scârțâiau și calul obosit se mișca înainte cu multă greutate. Copiii văzând că încărcătura va trece peste broască, n-au mai aruncat cu piatra în ea, ci au așteptat să fie strivită de roată.

Petea a strigat:

– Băieți, încărcătura are vreo douăzeci de puduri! Va plesni ca o ploșniță... va uita să scuipe, blestemata!

Căruța ajunsese foarte aproape, calul a văzut broasca în șanț, s-a oprit, și-a întins gâtul și a adulmecat. Țăranul a

biciuit calul. Atunci calul a ridicat capul, s-a repezit într-o parte și, încordându-se din toate puterile, a început să tragă căruța din făgașul adânc. Îl durea spatele pe cal, potcoavele tocite îi alunecau prin noroiul ud, nu-i mai ajungeau puterile să tragă căruța grea.

– Încotro! – a strigat țăranul și a lovit calul cu biciul peste cap, pentru a-l întoarce înapoi. Dar calul și-a adunat ultimele puteri, s-a încordat și, sprijinindu-se pe picioarele din față, a scos căruța de pe făgaș și a ocolit locul acela, unde murea broasca râioasă.

– Ia te uită ce milos este! – a încercat să glumească Vasea. Copiii s-au simțit stânjeniți și rușinați.

– I-a fost milă, a zis încet Petea.

– Dar voi, copii fără minte, de ce chinuiți o făptură a lui Dumnezeu? – le-a strigat dintr-o dată țăranul supărat și a mânat calul.

Copiii au mers tăcând până în sat și s-au despărțit în tăcere, mergând fiecare la casa lui. După cină, Petea s-a dus la culcare, dar mult timp nu a putut să adoarmă. Stătea în pat și vedea broasca rănită, dându-și duhul. El voia să arun-

ce cu o piatră în ea, dar calul bătrân și chinuit parcă îi spune:

„Fie-ți milă de ea, Petea! Și ea suferă foarte mult”. Și se făcea că s-a repezit calul bătrân și a smuls cu putere căruța grea din șanțul adânc, pentru a nu strivi nefericita făptură.

I s-a făcut rușine lui Petea că este mai rău decât un cal și, când își amintea de broasca râioasă, îi era atât de milă, atât de milă de ea! Și Petea a plâns de câteva ori în visul lui.

FROL SILIN

Într-un sat din gubernia Simbirsk trăia țăranul Frol Silin. Țăranul era vesel, muncitor, un gospodar de ispravă. Ara la timp, secera la timp și grâul lui dădea roadă mai bogată decât grâul altor țărani. A venit un an secetos: nu s-a făcut recolta, nici iarbă nu era, nici grâu. A venit toamna. Oamenii vedeau că nu-i a bună: nu aveau cu ce să-și plătească datoriile și nici ce să mănânce nu aveau. Numai Frol Silin avea grâu.

Avea grămezi de grâu de la recolta trecută. Și oamenii se gândeau:

„Ce-o să se folosească Frol! Ce preț va pune la grâu, pe acela îl va lua. Oamenii au nevoie, nimeni nu se va târgui...”

Iar Frol i-a chemat la el pe țăranii cei mai săraci și le-a zis:

– Voi aveți acum nevoie de pâine, iar eu am destulă. Ajutați-mă să treier patru grămezi de grâu și luați de acolo cât aveți nevoie fiecare, până la recolta cea nouă.

Oamenii nu au știut cum să-i mulțumească lui Silin. Au auzit de aceasta săracii din alte sate – și acolo era foame – și au venit și ei la Silin pentru grâu. El nu a refuzat pe nimeni, le-a dat și celor din sat, și străinilor.

– De ce faci așa? – i-a zis femeia lui – în curând nici noi nu vom mai avea grâu.

– Voi da până când mai am, iar mai departe, Dumnezeu îmi va da. Dumnezeu poruncește să dai celui ce îți cere, i-a răspuns Frol Silin femeii lui.

După anul de secetă, a fost o recoltă atât de bogată, că oamenii nu-și

aminteau să mai fi fost vreodată una la fel. Au strâns țărani reCOLta, au treierat-o și au mers să-i întoarcă datoria lui Silin; fiecare a adus la el în curte atât cât a luat.

– Ia-ți grâul, ziceau ei, milostenia ta nu o vom uita în veac: ne-ai scăpat de foame și de moarte, pe noi și pe copiii noștri.

– Eu nu primesc grâul vostru, a răspuns țăranul Frol Silin: eu am destul din cel nou. Mulțumiți-I lui Dumnezeu, nu mie. El ne-a ajutat la nevoie. Dacă nu mi-ar fi dat El mai mult, nici eu nu aș fi avut ce să vă dau vouă.

Oricât l-au rugat țărani, Frol nu a vrut să ia grâul de la ei.

– Nu, fraților, eu nu iau grâul vostru, a spus Silin. Dacă aveți în plus, dați-l oamenilor. Mulți și acum au nevoie: nu au avut ce să semene primăvara, așa că nu s-au bucurat de reCOLta bună.

– Fie după cum spui tu, au zis țărani: vom da grâul nostru săracilor, fie ca și ei, împreună cu noi, să se roage lui Dumnezeu pentru tine.

Dacă cineva avea vreo nevoie, Silin era gata să-l ajute.

În satul vecin au ars zece gospodării. Silin a trimis la fiecare din aceste gospodării câte două ruble și câte o coasă.

După altă jumătate de an, a ars un alt sat. Cei loviți de incendiu au rămas săraci. Îl știau și ei pe Frol și au venit la el. În acea perioadă, Frol nu avea bani și avea grâu puțin. El a împărțit grâul celor ce veniseră, dar multora nu le-a ajuns.

– Iată, am un cal în plus, a spus Silin, luați-l, vindeți-l și vă cumpărați pâine.

POCĂINȚA

Avva Daniil trăia într-un schit din Egipt. Odată, au năvălit tâlharii asupra schitului și l-au luat pe Daniil în captivitate. El a stat la ei doi ani. În sfârșit, un om iubitor de Hristos l-a răscumpărat de la tâlhari. A trecut puțin timp și tâlharii au năvălit din nou asupra schitului și l-au luat din nou în captivitate pe avva Daniil. După șase luni, el a fugit la schit. Au venit și a treia oară tâlharii și,

luându-l cu ei, l-au schingiuit fără milă. Odată, găsind un moment prielnic, a luat o piatră și l-a lovit pe tâlharul care îl luase ostatic. Tâlharul a murit de la acea lovitură. Atunci avva Daniil a fugit din captivitate.

După aceea, el a început să regrete omorul pe care l-a săvârșit. Și a hotărât să meargă în orașul Alexandria să spovedească episcopului Timotei cele întâmplate cu el. Arhiereul nu a fost de acord cu fapta sa, spunând:

– Mai bine te-ai fi lăsat în grija lui Dumnezeu: Cel Ce te-a izbăvit de două ori, oare nu ar fi putut să te izbăvească și a treia oară? Totuși, tu nu ai săvârșit un omor, fiindcă ai omorât nu un om, ci o fiară.

Daniil nu s-a mulțumit cu acest răspuns, ci s-a suit în corabie, a ajuns la Roma și acolo a mărturisit papei cele întâmplate cu el. Papa i-a dat același răspuns ca și arhiereul Timotei. Atunci, Daniil s-a întors în Alexandria și și-a spus sieși:

„Legea țării noastre pedepsește uciderea cu moartea, mă voi duce și mă voi

preda judecătorilor”. El s-a dus la judecătorie și s-a predat, spunând:

– Eu m-am certat și, mâniindu-mă, l-am lovit pe vrăjmașul meu cu o piatră și el a murit de la acea lovitură, de aceea, vă rog să mă judecați, așa cum îi judecați pe ucigași.

După treizeci de zile, judecătorul a fost înștiințat despre cele întâmplate cu avva Daniil. Acesta l-a chemat la el din închisoare și l-a întrebat despre omor. Avva a spus totul cum a fost. Judecătorul s-a mirat de înțelepciunea lui Daniil și i-a dat drumul, zicând:

– Mergi, părinte, și roagă-te lui Dumnezeu pentru mine; îmi pare rău că ai omorât numai unul și nu pe toți șase.

Atunci avva și-a zis în sinea lui:

„Nădăjduiesc numai în iubirea de oameni a lui Dumnezeu că îmi va ierta păcatul uciderii, săvârșit de mine. De acum, pentru acest păcat, eu îi voi sluji oricărui bolnav de lepră, până la sfârșitul vieții mele.”

Și Daniil a primit în chilia sa un lepros.

– Dacă va muri acest lepros, voi merge, voi căuta din nou altul și-l voi

lua la mine. Nimeni din cei ce locuiau în schit nu știa că în casa părintelui Daniil era un lepros, pentru că acela locuia într-o cameră mai dosită a locuinței și nimeni, în afară de avva, nu putea să-l vadă.

Odată, la ceasul al șaselea, a venit la el ucenicul său să-i aducă masa, după obicei. S-a întâmplat că avva a uitat să încuie ușa chiliei din fundul locuinței. Puțin înainte de venirea ucenicului, el o deschisese pentru a merge să îngrijească leprosul.

Ucenicul a intrat chiar atunci când acele uși erau deschise și a văzut cum avva îl îngrijea pe lepros. Leprosul avea tot trupul acoperit de răni. Ucenicul a văzut cum avva îl hrănea chiar el pe lepros, fiindcă acesta nu avea mâini. Dar, cum el nu putea nici să mestece mâncarea, pentru că avea gura plină de răni, starețul o mesteca și i-o punea în gura lui cu mâna sa, iar el mânca ce rămânea.

Așa a înțeles să se pocăiască avva Daniil!

STAREȚUL ȘI LEPROSUL

Odată, avva Agaton a mers în oraș, pentru a vinde niște obiecte făcute cu mâinile sale și pe drum a văzut un om întins pe jos, acoperit de lepră, care putea să molipsească și pe alții.

Leprosul l-a întrebat pe avva:

– Unde mergi?

– Merg în oraș să vând aceste lucruri făcute cu mâinile mele, a răspuns avva Agaton.

Leprosul a zis:

– Arată-ți dragostea și du-mă și pe mine încolo.

Avva l-a ridicat, l-a pus pe umerii săi și l-a dus în oraș.

Atunci leprosul i-a spus:

– Pune-mă acolo unde vei vinde lucrul tău.

Avva l-a pus aproape de el. Când Agaton a vândut un lucru, leprosul l-a întrebat:

– Cu cât l-ai vândut?

Avva i-a spus cu cât. Leprosul l-a rugat:

– Ia-mi pâine de acești bani!

Avva i-a cumpărat. Când a mai vândut un lucru, leprosul l-a întrebat:

– Dar acesta cu cât l-ai dat?

Avva i-a spus prețul.

– Cumpără-mi de acești bani încă o pâine, l-a rugat leprosul.

Avva i-a cumpărat.

Când Agaton a vândut toate lucrurile, dând toți banii pe pâinea pentru lepros, și a vrut să plece, leprosul l-a întrebat:

– Pleci?

– Plec, a răspuns starețul.

Leprosul i-a zis:

– Fie-ți milă și du-mă de unde m-ai luat.

Avva i-a îndeplinit și această rugămintă.

Atunci leprosul a zis:

– Binecuvântat ești de Dumnezeu, tu, Agaton, în cer și pe pământ. Acum văd că este milă în oameni și aceasta mă întărește în credință.

Mirat de cuvintele lui, Agaton l-a rugat să-i explice de ce a trebuit să-i ispitească milostivirea. Și leprosul i-a spus:

– De mulți ani bolesc de lepră și mă chinuiesc cumplit. Înainte erau oameni care mă ajutau și le era milă de mine, dar în ultimul timp, rănilile mele au devenit atât de hidoase, că nimeni nu vrea să mă mai ajute cu ceva, toți socotesc că voi muri în curând. Și iată m-au scos afară din oraș și m-au aruncat aici, lângă drum și de câteva săptămâni stau singur, singurel. Nimeni nu se apropie de mine. Proviziile mele de mâncare s-au terminat și iată, deja sunt cinci zile de când nu am mâncat și nu am băut. Văzând că trecătorii nu ascultă rugămințile mele, m-am revoltat împotriva oamenilor și am început să-i blestem pe cei care treceau pe alături. Am căzut în deznădejde și, pentru prima dată în viața mea, am cârtit împotriva lui Dumnezeu și mi-am dorit moartea. Dar iată că am zărit un om venind pe drum și m-am hotărât, pentru ultima oară, să-l rog să mă ajute, ca să-l încerc. Omul acela ai fost tu. Tu m-ai salvat cu dragostea ta, tu m-ai întors la Dumnezeu.

CRUCEA

Un copil a întrebat un sfânt părinte:

– Ce înseamnă să-ți duci crucea?

Părintele nu a putut să răspundă repede la întrebarea copilului. El ar fi vrut să-i dea copilului o lămurire cât mai limpede despre însemnătatea crucii în viața omului. Apoi, gândindu-se, părintele a luat două bețișoare, unul mai lung și altul mai scurt, și le-a așezat în semnul crucii.

– Iată, privește, i-a spus el copilului, bețișorul lung înseamnă voia lui Dumnezeu, iar cel scurt este voia noastră proprie. Când eu pun bețișorul cel scurt de-a curmezișul celui lung, adică voia mea de-a curmezișul voii lui Dumnezeu, iese o cruce pentru noi. Însă dacă eu așez bețișorul cel scurt pe bețișorul lung, așa încât să-l acopere, atunci nu este și nu poate fi cruce. Asta se întâmplă când voia noastră proprie se îndreaptă în aceeași direcție cu voia lui Dumnezeu și se unește complet cu ea. Atunci e o adevărată bucurie pentru noi. Așa se întâmplă și în viață. Noi simțim crucea numai atunci când

dorințele noastre proprii se pun de-a curmezișul voii lui Dumnezeu, atunci noi cârtim și ni se pare greu ceea ce avem de dus. Dar, dacă noi vrem să fim fiii lui Dumnezeu, atunci nu trebuie să refuzăm crucea noastră, trebuie să o ridicăm și să o purtăm, împlinind nu voia noastră, ci voia Tatălui nostru ceresc. Și, pe măsură ce noi ne dezobișnuim a ne împlini propriile noastre dorințe, pentru a împlini voia lui Dumnezeu, care ne poruncește să trăim pentru a-i ajuta pe semenii noștri și ne mai poruncește să ducem fără cârtire toate greutatele vieții, în această măsură crucea noastră devine tot mai ușoară și mai ușoară. Dacă, în sfârșit, voia noastră s-ar potrivi întru totul cu voia lui Dumnezeu, atunci noi nu am mai avea nicio cruce.

FECIOARA ÎNȚELEAPTĂ

Era un împărat, căruia nu-i era bine deloc. El a trimis crainici la înțelepți, ca să-i întrebe de ce nu-i merge bine.

Un înțelept a spus:

– Pentru că nu știe care ceas este cel mai prielnic.

Altul a spus:

– Pentru că nu știe care este omul cel mai trebuincios.

Al treilea a spus:

– Din cauză că nu știe ce faptă este mai importantă decât altele.

Și a mai trimis împăratul să fie întrebați înțelepții, aceștia și alții, care ceas este cel mai prielnic dintre toate, ce om este mai necesar decât toți și ce faptă este mai importantă decât toate.

Nimeni nu a putut să ghicească. Împăratul se tot gândea la acestea și îi întreba pe toți.

Însă o fecioară a știut răspunsul. Ea a spus că cel mai important ceas este cel de acum, pentru că niciunul nu este ca acesta. Iar omul cel mai trebuincios este acela cu care ai treabă acum, pentru că pe acela îl cunoști. Iar fapta cea mai prețioasă este să faci binele pentru acel om, pentru că această faptă îți va fi de folos.

PLAPUMA SCUMPĂ

Trăia odată un om bogat. El a auzit de nevoințele Sfântului Ioan cel Milos-tiv și a dorit să-l vadă. A ajuns la Ioan și a observat patul lui sărăcăcios și plapuma ponosită. Întorcându-se acasă, magnatul i-a trimis o plapumă nouă, frumoasă și scumpă. Cuviosul nu a vrut să-l supere pe omul bogat și în noaptea aceea a adormit învelit cu noua plapumă, dar deodată s-a trezit și a exclamat:

– Amar ție, păcătosului! Tu dormi sub o țesătură scumpă și delicată, în timp ce săracii, frații lui Hristos, tremură de frig. Câți oameni chinuiți nu au cu ce să-și acopere goliciunea! Câți pribegi își petrec nopțile fără acoperiș și sunt răpuși de gerurile crunte! Să piară din ochii mei această plapumă scumpă! Fie ca ea să-i acopere pe cei săraci!

Cum s-a făcut dimineață, Ioan a trimis plapuma să fie vândută la târg. Întâmplător a trecut pe acolo acel bogat. El a văzut plapuma sa, a cumpărat-o și a trimis-o din nou lui Ioan, rugându-l cu osârdie ca să se învelească el cu ea. Starețul a primit plapuma, a mulțumit și a poruncit din nou să fie vândută.

Bogătașul a cumpărat-o din nou și a înapoiat-o starețului. Starețul a făcut și a treia oară la fel, iar bogatul a cumpărat-o și de data aceasta. Într-un sfârșit, dreptul, mirându-se de dărnicia omului bogat, a trimis să i se spună:

– Să vedem care dintre noi se va plictisi mai curând: eu să vând sau tu să cumperi.

Și au continuat amândoi binecuvântata vânzare și cumpărare. Sfântul Ioan a îmbrăcat și a hrănit mulți săraci din banii pe care-i primea din această vânzare.

Anexă:

PUTEREA IUBIRII¹

de Danion Vasile

A fost odată ca niciodată un prinț care nu voia să învețe să citească și să scrie. I se părea că și-ar pierde timpul. Nu înțelegea de ce împăratul citea în fiecare zi, fără să se plictisească. Prințului îi plăcea să stea cât mai mult afară, în natură, și să se joace cu prietenii săi. Degeaba căutase împăratul oameni înțelepți, care să îl educe pe fiul său și să îl învețe să citească și să scrie. Încercările lor nu aveau niciun efect.

Într-o zi, în timp ce se lupta în joacă cu cel mai bun prieten al său, prințul l-a trântit de pământ și, fără să vrea, i-a

---

¹ Am considerat potrivită anexarea acestei povești aici tocmai pentru că pune în evidență impactul pe care îl pot avea pildele în viețile oamenilor. Povestea este preluată din volumul *Doctorul de povești*, apărut la Editura Areopag (București, 2016). În prezent se definitivează ilustrațiile, pentru a fi tipărită în colecția *Palatul poveștilor frumoase* (din care primele volume au apărut la Editura Areopag, iar de la ultimul – *Mâncați sănătos. Sfaturile elefantului Sunny și ale prietenilor săi* – a fost preluată de Editura Offline Times).

rupt mâna. Văzându-și prietenul cu ochii în lacrimi din pricina durerii, în sufletul prințului a avut loc o schimbare. Așa că s-a dus la tatăl său și i-a spus:

– Gata, îmi ajunge. Parcă mă doare mai tare că i-am rupt mâna prietenului meu decât dacă mi-aș fi rupt-o mie. Vreau să mă schimb. Vreau să îmi găsiți un dascăl, cel mai bun dascăl. Vreau să mi-l aduceți pe cel mai înțelept om din împărăția noastră. Mi-am pierdut destul vremea, și nu mai pot da timpul înapoi. Dar pot schimba lucrurile în bine...

Împăratul și-a trimis soli să caute cel mai bun dascăl pentru fiul său. Dar aceștia nu era mulțumiți de dascălii pe care îi găseau, pentru că, deși erau renumiți, înțelepciunea nu părea să fie pe măsura renumelui lor.

După ce împăratul i-a refuzat pe primii dascăli pe care solii îi aduseseră la curte, l-a trimis chiar pe duhovnicul său să caute înțeleptul care ar fi fost vrednic să îl educe pe prinț.

După îndelungi căutări, acesta a găsit un om simplu, un țăran care Îl iubea mult pe Dumnezeu, și la care veneau pentru sfat mulți oameni, străbătând

distanțe mari. Preotul a fost surprins de liniștea sufletească și de cuvintele înțelepte pe care le spunea acesta. Se temea puțin ca nu cumva împăratul să îl mustre pentru alegerea pe care o făcea, dar era sigur că până atunci nu găsise pe nimeni care să se apropie de înțelepciunea acestui țaran.

Înțelepciunea era și este o virtute din ce în ce mai rară, pe care oamenii o prețuiesc din ce în ce mai puțin. Țăranul acesta era foarte atent la tot ce observa în natură. Copacii, vânturile, soarele, toate îi vorbeau parcă, în șoaptă, spunându-i tainele lumii. Era foarte atent la animale, la insecte, la păsări. De fiecare dată când vedea un lucru deosebit, înțelegea mai multe decât un om obișnuit.

Țăranul era foarte credincios. În fiecare dimineață, primul lucru pe care îl făcea era să se roage. Iar seara, înainte de a se culca, își făcea rugăciunea și apoi citea din Sfânta Scriptură până îl lua somnul.

Duhovnicul l-a adus pe țaran la palat. Împăratul, văzându-l, a spus:

– Mă așteptam să îmi fie adus un

dascăl renumit, un dascăl a cărui valoare să nu poată fi pusă la îndoială, dar, dacă duhovnicul nostru a avut atâta încredere în tine, înseamnă că o meriți. Fii conștient însă de marea responsabilitate care apasă pe umerii tăi. Am auzit că nu ai cerut nicio răsplată pentru efortul pe care îl vei face. Ai spus că cea mai mare bucurie a ta va fi ca fiul meu să ajungă un împărat cât mai înțelept. Așa îmi doresc și eu...

Prințul l-a plăcut imediat pe dascălul său. Îi plăcea să meargă cu el în lungi plimbări și să asculte fabule și povești care de care mai frumoase. Mergeau singuri, fără paznici, în haine simple, ca să nu fie recunoscuți de oamenii pe care îi întâlneau. Dascălul voia ca prințul să cunoască viața celor pe care avea să îi conducă, problemele și nevoile lor.

Odată, plecaseră să se plimbe în apropierea unui castel care avea o moară de vânt. Nu departe de el, au văzut niște șoareci care mergeau spre poarta castelului.

– Uită-te la ei, spuse dascălul, parcă ar fi o ceată de tâlhari, pregătiți să dea

un asalt. Chiar dacă sunt mici, iar castelul e bine păzit, au mari șanse să câștige. Tocmai pentru că sunt mici, tocmai pentru că sunt greu de observat.

Prințul închise ochii și, pentru câteva clipe, își imaginează un grup de șoricei înarmați, pregătindu-se să atace castelul. Dar nu despre pagubele pe care le fac șoarecii voia să îi vorbească dascălul său.

– Vezi tu, cum sunt acești șoricei, așa sunt și gândurile rele, care vor să intre în mintea noastră. Uite, cei mai mulți oameni, care cu siguranță ar refuza să facă lucruri foarte rele, acceptă totuși cu multă ușurință gânduri nepotrivite în sufletele lor. Și, în timp, aceste gânduri lucrează. Asaltează castelul din inima omului. Și, dacă nu e bine păzit, acest castel va fi prădat de hoții și tâlharii de tot felul, care la început nu păreau să reprezinte un pericol adevărat. Gândurile rele, dacă nu sunt respinse, vor fi cauza faptelor rele. Așa cum, doar știi și tu, gândurile bune sunt cauza faptelor bune.

Prințul îl asculta cu mult interes. Îi plăceau atât de mult sfaturile, poveștile

și fabulele pe care le asculta de la dascălul său, încât se apucase să le scrie într-o carte. Da, învățase destul de repede de la dascălul său să citească și să scrie...

Într-o zi, au văzut într-o curte cum un om îi dădea de mâncare porcului său. Pe drum trecea un câine fără stăpân. Câinelui îi era foame și lătra, dar omul nu îl băga în seamă. Porcul se puna în fața gardului, de parcă i-ar fi fost teamă ca nu cumva omul să îi dea câinelui o parte din porția sa.

– Ia uită-te la porcul ăsta, se poartă de parcă ar fi un mare boier, iar câinele un sărac muritor de foame. Și nimeni nu îi ajunge la nas porcului. Dar asta nu va dura mult. Peste o vreme va fi tăiat... că doar de asta și e îngrijit atât de bine. Dacă ar ști porcul ce îl așteaptă... Dar nu știe. Tot așa e și cu oamenii. Unii se agață de dregătoriile lor sau de cine știe ce comori, de parcă le-ar avea pentru totdeauna. Abia când vine moartea peste ei, își dau seama că au trăit ca niște animale, având grijă doar de trupurile lor, nu și de suflete.

În altă zi, mergând prin pădure, au

văzut cum niște lupi înconjuraseră o oaie rătăcită. Dar ciobanul a venit la timp și a salvat-o. Când au intrat în satul următor, au văzut cum o femeie văduvă se judeca pentru moștenirea ei cu primarul satului. Judecătorul îi ținea partea primarului.

– Vezi, pentru femeia asta e mai rău decât pentru oaia prinsă de lupi. Pentru că pe oaie a scăpat-o ciobanul, pe când cel care trebuia să îi facă dreptate acestei femei e tocmai judecătorul necinstit.

Prințul își rugă dascălul să îl lase să spună cine este, iar acesta încuviință. Judecătorul și primarul se albiseră la față la aflarea acestei vești. Prințul îi făcu dreptate femeii. Și, când ajunse la palat, trimise un alt judecător în locul celui nedrept.

Timpul trecea și prințul scria în cartea sa noi povești și fabule. Într-o zi, împăratul l-a chemat la el și i-a spus:

– Fiul meu, împăratul vecin mi-a scris că s-ar bucura să mergi în vizită la el. Are o fată tânără și frumoasă, care însă nu vrea să vorbească aproape cu nimeni. Și nu vrea cu niciun chip să se mărite... De când a murit mama ei, s-a

însingurat și împăratul nu a găsit pe cineva care să o poată ajuta să iasă din starea de tristețe care a cuprins-o. Mulți doctori și oameni înțelepți au încercat să o ajute, dar nu au reușit. Tatăl ei a auzit de tine și de dascălul tău, și crede că voi o veți putea ajuta.

– Dar, dascălul meu este bolnav, nu poate face un drum atât de lung.

– Înseamnă că vei merge singur, fiul meu. Uite, am citit ce ai scris până acum în cartea asta. Citește și recitește tot ce ai învățat de la dascălul tău, și cred că vei reuși să o ajuți pe această fiică de împărat.

Înainte de plecare, prințul se duse la dascălul său, pentru a-i cere sfatul. Dascălul l-a luat la o scurtă plimbare și i-a arătat un copac plin de flori, dar care avea o creangă uscată.

– Vezi, cum e acest copac, așa e și sufletul prințesei. Noi trebuie doar să o ajutăm să înțeleagă că degeaba are ea sufletul plin de flori frumoase, pentru că, dacă nu are grijă, se vor usca tot mai multe crengi, și după o vreme crengile uscate vor fi mai multe decât cele înflore, i-a spus prințului.

– Crezi că eu voi putea să o ajut?

– Nu știu dacă vei reuși sau nu, dar trebuie să încerci. Până acum, alții s-au străduit să o schimbe, aproape au forțat-o să se schimbe, folosind tot felul de metode, mai bune sau mai puțin bune. Noi ar trebui să facem altceva, să o convingem să se schimbe singură.

– Dar, cum am putea să facem asta?

– Nu știu nici eu acum. Dacă aș fi cunoscut-o față către față, poate că mi-aș fi dat seama ce e de făcut. Tu du-te, află cât mai multe lucruri despre ea, apoi întoarce-te la mine, să găsim împreună cea mai bună soluție. Oricum, ține minte: nu te gândești la răsplata pe care ți-o promite tatăl ei dacă vom reuși să o ajutăm. Nimeni nu poate să îi ajute pe ceilalți dacă se gândește să fie răsplătit pentru eforturile sale. Ori vrei să ajuți pe cineva din tot sufletul, din toată inima, ori mai bine stai deoparte. Cred că ți-am spus deja de prea multe ori acest sfat. Tu acum du-te să afli cât mai multe despre preocupările și obiceiurile prietesei, apoi întoarce-te să ne sfătuim. Dar, dacă totuși o să îți vină în minte o soluție pentru ea, fă ce vei crede

de cuviință. Am încredere în tine, doar ești singurul meu ucenic. Și cred că ai învățat deja destule de la mine, îi spuse dascălul cu afecțiune.

Drumul a fost lung, cu multe peri-peții, dar prințul a ajuns cu bine la destinație. În ziua următoare, împăratul l-a dus în camera comorilor și i-a spus:

– Uite, dacă o vei ajuta pe fiica mea, îți voi da tot aurul pe care îl am.

Dar prințul i-a răspuns:

– Sunt aici ca să o ajut pe fiica dumneavoastră, nu să mă întorc mai bogat decât sunt. Acum am venit doar ca să aflu cât mai multe despre prințesă, apoi o să mă întorc la dascălul meu, să îmi spună ce crede că ar trebui să fac pentru a o ajuta.

Primul lucru pe care l-a aflat tânărul despre prințesă era că îi plăcea să vadă păunul care trăia în curtea palatului. Uneori, lângă el veneau câteva lebede, și prezența lor o bucura mult pe prințesă.

Apoi, a mai aflat că în fiecare zi prințesa mergea în grădina cu trandafiri, unde se simțea cel mai bine. Îi plăceau mult toate florile, dar cel mai

mult îi plăceau diferitele feluri de trandafiri. Acolo se plimba sau stătea să citească povești. Cel mai mult îi plăceau fabulele. Cititul îi însenina puțin viața. Când citea, sufletul ei rănit se liniștea. Parcă un nor de lumină ieșea din cărți și îi intra în suflet, în inimă. Acolo, în grădina de trandafiri, se simțea ca în altă lume. Se simțea prietenă cu păsările, cu plantele, cu norii, cu munții, cu întreaga natură. Dar, când revenea la palat, își amintea de moartea mamei ei, și parcă un nor întunecat se așeza deasupra inimii ei. Ca și cum fiecare cameră a palatului ar fi fost plină de scaieți. Scaieții nu îi plăceau deloc prințesei. Și asta pentru că odată, mică fiind, căzuse peste o tufă de scaieți și se zgâriase rău.

După ce a aflat acest lucru, tânărul s-a hotărât să încerce ceva neobișnuit. După ce s-a sfătuit cu împăratul, care îl primise cu atâta încredere, într-o seară a plantat, pe ascuns, o mică tufă de scaieți în grădina de trandafiri. În dimineața următoare, prințesa a ieșit să se plimbe. Privea trandafirii cu mult drag, când, la un moment dat, a văzut scaieții.

A chemat supărată una din slugi și i-a spus:

– Scoate scaieții de aici. Nu vezi că îmi strică toată grădina? Cum au crescut aici? Să nu îi mai văd, spuse ea, întorcându-se la palat.

S-a întors mai târziu, și a văzut că grădina era la fel de frumoasă ca de obicei. Scaieții fuseseră scoși din pământ și aruncați la gunoi. Dar, în dimineața următoare, când a venit în grădina de trandafiri să citească, prințesa a văzut alți scaieți, mai mari.

– Știți că nu suport scaieții, scoateți-i imediat de aici, a spus ea slugilor. Cine i-a plantat? Cum au ajuns aici? Nu vreau să îi mai văd, spuse ea, întorcându-se la palat.

S-a întors mai târziu, și a văzut că grădina era la fel de frumoasă ca de obicei. Scaieții fuseseră scoși din pământ și aruncați la gunoi. Dar, în dimineața următoare, când a venit în grădina de trandafiri să citească, prințesa a văzut alți scaieți, mai mari.

– Ce se întâmplă? Cineva râde de mine... Cineva vrea să mă supere. Scoateți scaieții ăștia de aici, le spuse ea slu-

gilor. Și se întoarse la palat, mergând direct la tatăl ei:

– Trebuie să aflăm cine îmi strică grădina. E a treia zi în care am găsit scaieți în grădina mea de trandafiri.

– Stai liniștită, o să aflăm cine e făptașul. Nu te neliniști, îi spuse împăratul, încercând s-o calmeze.

Dar, în fiecare din diminețile următoare, prințesa găsea scaieți în grădina cu trandafiri. Numărul acestora creștea, și erau din ce în ce mai mari și mai uscați. Stricau toată frumusețea grădinii. Semănau într-un fel cu creanga uscată din copacul înflorit pe care dascălul i-l arătase prințului, înainte ca acesta să plece la drum.

După o săptămână în care nu reușise să afle cine planta scaieții, prințesa s-a hotărât să își păzească singură grădina. Și asta pentru că, din pricina frământărilor, nu mai avea somn. Nu mai putea dormi bine.

Mare i-a fost mirarea când, în zorii zilei, l-a văzut pe musafirul lor, pe prinț, plantând o tufă mare de scaieți în locul din care tocmai smulsese câțiva trandafiri. Până atunci, prințesa nu îl prea

băgase în seamă pe prinț. Împăratul îi spusese doar că musafirul venise la ei ca să pună la cale o strategie mai bună de apărare împotriva dușmanilor comuni. Și asta nu era treaba ei.

– Stai, ce faci aici?, îl întrebă ea. Tu ești vinovatul... De asta slugile nu îmi spuneau cine îmi strică grădina, nu-i așa? Asta e grădina mea, e grădina mea cu trandafiri... Ce te-a apucat, cine ți-a dat voie să îmi strici grădina?

– Iartă-mă, îi spuse el. Nu am vrut să te supăr. Mie îmi place să scriu fabule și alte povești, pe care mi le spune dascălul meu. Dar acum scriu prima fabulă compusă de mine. Este despre scaieții care s-au luat la ceartă cu trandafirii. Și mi-a fost mai ușor să îi văd cu ochii mei, unii lângă alții.

Prințesa nu își dădea seama că el voia doar să o ajute să înțeleagă că trebuia să-și scoată din suflet toți scaieții care crescuseră acolo în ultimii ani, și să lase doar trandafirii. Trandafirii pe care îi îngrijea încă din copilărie.

– Ce fabulă scrii despre trandafirii mei? Și ce vorbesc ei cu scaieții? Vreau să citesc. Și mie îmi plac fabulele, îi spu-

se prințului. Îmi plac pentru că în fiecare seară mama îmi citea fabule sau alte povești. Uneori, mă gândeam și eu să scriu povești, dar nu am făcut-o până acum. Tu cum ai ajuns să scrii?

– Dascălul meu îmi spunea poveștile pe care le născocea, iar eu le scriam, ca să nu se piardă. Doar ultima fabulă am scris-o singur, aici, privindu-ți grădina de trandafiri. Și văzând cum frumoșii tăi trandafiri se ceartă cu scaieții.

– Aș vrea să citesc și eu această fabulă. Ai terminat-o?

– Nu, dar mai aveam puțin, îi spuse el, privind-o cu mult drag. Oricum, nici nu mai am multe pagini libere, îi arătă el cartea în care scria.

– Atunci, te rog, du-te și aruncă undeva scaieții pe care i-ai plantat, că nu suport să îi văd, și apoi vino și citește-mi povestea lor. Iar sfârșitul mi-l poți spune chiar dacă nu ai apucat să îl scrii, nu?

– Da, pot, îi spuse prințul, cu ochii plini parcă de lumină și bucurie.

Când începu să citească, prințesei nu îi fu greu să înțeleagă că fabula fusese scrisă special pentru ea. Își dăduse

seama că prințul o păcălise, că nu plantase scaieții doar ca să aibă inspirație la scris, ci pentru că voia să o ajute să înțeleagă singură, privindu-și grădina, același lucru pe care l-ar fi înțeles dacă i-ar fi citit fabula: că sufletul este ca o grădină și de noi depinde dacă e o grădină cu trandafiri, sau o grădină în care scaieții întunecă frumusețea trandafirilor. Că trebuie să ne luptăm să smulgem scaieții din sufletele noastre, că altfel, dacă nu o vom face, aceștia vor crește în locul trandafirilor. Prințesa își aduse aminte că mama ei îi spusese de multe ori același lucru, că trebuie să avem grijă ce fel de flori lăsăm să crească în grădina sufletelor noastre.

Nu mai avu putere să îi spună nimic prințului. Îi venea să plângă, așa că o luă la fugă spre palat. Când intră în camera ei, pentru prima dată în ultimii ani își dădu seama ce dezordine era acolo. Lucrurile erau aruncate peste tot, pentru că, de când murise mama ei, nu îngăduise nimănui în afară de împărat să mai intre acolo.

Ceva ciudat i se întâmpla. Dezordinea din cameră o deranja la fel de tare

ca scaieții din grădină. Chemă repede o slujnică și o rugă să o ajute să pună lucrurile în ordine. Era multă treabă, dar până seara camera era curată și atrăgătoare. Se duse și culese trandafiri și împodobi camera cu ei. Apoi îl chemă pe tatăl ei să o vadă.

– Uite ce frumoasă e camera ta când e totul în ordine, parcă acum seamănă puțin cu grădina ta de trandafiri, îi spuse el.

– Așa e. Și, totul a început de la o fabulă. De la o fabulă scrisă special pentru mine de prinț, de musafirul nostru. Unde e acum? Aș vrea să îi mulțumesc, spuse prințesa, plină de emoție.

– Mi-a spus că a primit o scrisoare de la dascălul său, care că e bolnav, și a trebuit să se întoarcă repede, nu a apucat să își ia rămas bun de la tine. Dar, îți trimit salutări, îi spuse împăratul, începând să bănuiască faptul că plecarea tânărului avea alte motive, pe care încerca să le înțeleagă.

În preajma prințesei, prințul simțise un sentiment nou, un sentiment ciudat. I se părea că o cunoaște de multă vreme și simțea că ea va fi soția lui.

– Nu se poate, nu știu ce e cu mine, am venit doar ca să o ajut și am ajuns mă gândesc la căsătorie. Trebuie să plec de aici, să merg la tatăl meu și la dascălul meu, să vorbesc cu ei. Oare aceasta e iubirea?, se întreba el, și se pregăti de întoarcere.

Drumul i se părea din ce în ce mai lung. Fiecare bucată de drum prin care se îndepărta de prințesă părea să fie o piatră în plus care îi apăsa pe suflet.

Ajuns la palat, după ce îi spusese tatălui său cele întâmplate, acesta îl rugă să îi citească fabula pe care o scrisese cu gândul la prințesă. Tânărul îi făcu pe plac. Când termină de citit, îl întreabă:

– Tată, ți-a plăcut? Și, fără să îi aștepte răspunsul, continuă. Să știi că pe drum mi-au venit o mulțime de fabule în gând, am să scriu, am să tot scriu, până când prințesa va accepta să fie soția mea. Să știi că e așa cum se spune, cea mai frumoasă prințesă din lume... Și, pentru că îi plac fabulele și poveștile, sper să o cuceresc cu ajutorul lor. Sau, tu ce spui?

– Ce să spun? Mi-a plăcut ce am citit. Se vede că iubirea ți-a luminat min-

tea când ai scris. Să știi că asta e iubirea adevărată, când înveți să vorbești pe limba pe care o înțelege celălalt. De asta există unii părinți care, deși sunt fără carte, le spun copiilor lor cele mai frumoase povești, pe care nu le-a scris și poate nici nu le va mai scrie nimeni. De asta, atunci când le scriu fetelor pe care le iubesc și cu care vor să se căsătorească, unii tineri scriu uneori cuvinte mai sensibile decât cele compuse de cei mai vestiți poeți din lume. Tu ai simțit acum puterea iubirii. Dacă iubirea ta e puternică, și dacă prințesa va simți și va înțelege această iubire, nu se poate să nu îți răspundă. Doar dacă are sufletul de piatră.

Împăratul avea dreptate. Prințesa simțise iubirea fiului său și lucrul acesta se văzu în scrisoarea de mulțumire pe care i-o trimisese imediat după ce afluase de plecarea lui. Tânărul nu a pregetat să îi răspundă. Apoi, prințesa i-a răspuns și ea, el i-a răspuns din nou... Mesagerii erau oboșiți de atâtea drumuri.

Într-o zi, prințul a primit o scrisoare scrisă din prea plinul iubirii, care se încheia cu o rugămintă: „M-aș bucura să

îmi trimiți o copie a fabulei pe care ai scris-o gândindu-te la mine. Mi-ar înfrumuseța timpul pe care îl petrec în grădina de trandafiri. Să știi că am cerut să se planteze câțiva scaieți în locul în care au fost cei pe care i-ai plantat tu. Și asta pentru că am vrut să îmi aduc aminte cât mai des de clipa în care te-am surprins plantând scaieții, ca o dedicație pentru mine. M-aș bucura, dacă nu îți cer prea mult, să pui pe cineva să copieze toate poveștile pe care le-ai mai scris. Sau, dacă firele vieților noastre se vor mai întâlni, m-aș bucura să îmi citești chiar tu poveștile pe care le-a născocit dascălul tău. Să știi că, de când te-am cunoscut, viața mea s-a schimbat. Parcă am ajuns și eu să văd fabule în jurul meu. Când se întâmplă ceva ciudat, îmi aduc aminte de tine și mă întreb: Oare ce ai putea să scrii despre una, sau despre alta? Și, uneori, răspunsurile îmi vin în minte de parcă le-aș auzi din gura ta.”

Aceasta a fost picătura care a umplut paharul. Tânărul i-a scris prințesei, dar nu a mai avut răbdare să aștepte până ce mesagerii s-ar fi întors cu răspunsul ei. A preferat să ducă el însuși

scrisoarea. Pentru că îi scrisese că o iubește și că vrea să se căsătorească cu ea. Așa că, după ce a luat binecuvântarea tatălui său, a plecat să o pețescă.

La curtea prințesei era mare bucurie. Și prințesa, și tatăl ei, așteptaseră cu nerăbdare să îl revadă pe prinț. Acesta venise să o pețescă altfel decât era obiceiul. În loc să vină încărcat cu multe daruri, îi adusese prințesei doar o carte. O altă carte, care conținea doar poveștile pe care le scrisese gândindu-se la ea.

După ce primise prima ei scrisoare, el scrisese noi și noi fabule. Această carte era pentru prințesă mai valoroasă decât toate comorile din lume. Pentru că avea în ea povestea trandafirilor al căror ținut scaieții încercau să îl cucerească. Adică fabula care o ajutase să înțeleagă că trebuie să se schimbe. Povestea care avusese asupra ei un efect mai mare decât toate sfaturile pe care le primise de la dascălii pe care îi avusese până atunci.

În scurtă vreme a avut loc nunta. A fost o nuntă de poveste. La masa mirilor, la loc de cinste, stătea și dascălul cel înțelept. Lacrimile îi

curgeau de bucurie, pentru că prințul îi răsplătise toată grija și iubirea cu care îl educase.

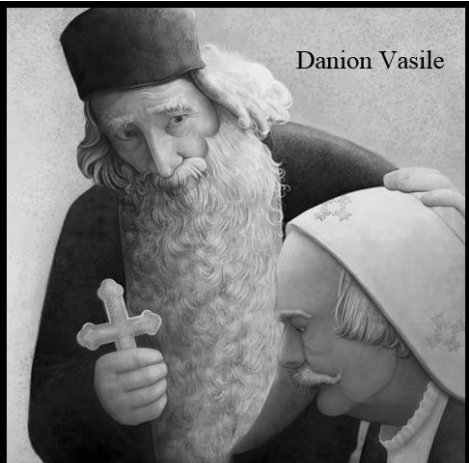
Nu după mulți ani, prințul a fost încoronat. A fost un împărat bun și iubit de popor, cum fusese și tatăl lui. Iar împărăteasa sa a fost o soție iubitoare și o mamă bună. Și-au crescut copiii spunându-le în fiecare seară povești. Iar povestea preferată a copiilor era povestea scrisă de tatăl lor în grădina de trandafiri. Povestea care ne arată puterea iubirii, povestea care ne arată cum iubirea face să crească în suflete trandafiri, îndepărtând scaieții. O poveste de dragoste, scrisă de un prinț care a întâlnit cea mai frumoasă prințesă din lume...

CUPRINS:

<i>Bunicul bătrân și nepotul</i>	8
<i>Alegerea crucii</i>	9
<i>Tatăl și fiii</i>	11
<i>Izvorul</i>	12
<i>Inelul prețios</i>	13
<i>Apostolul Ioan și tâlharul</i>	15
<i>Păcatele sale și ale altora</i>	22
<i>De unde vine răul în lume</i>	23
<i>Exemplul este mai bun decât învățătura</i>	27
<i>Tovarășul bun</i>	28
<i>Vrabia</i>	29
<i>Chezășie</i>	31
<i>Soarele și vântul</i>	38
<i>Mulțumirea taurului</i>	39
<i>Țăranul și calul</i>	42
<i>Împărțeala</i>	42
<i>Dragostea de pace</i>	43
<i>Împăratul și apropiații săi</i>	44
<i>Fiul și tatăl</i>	45
<i>Glasul conștiinței</i>	46
<i>Ridichea și aurul</i>	46
<i>Sfatul folositor</i>	47
<i>Mincinosul</i>	48
<i>Fiul învățat</i>	48

<i>Nici cioară, nici păun</i>	49
<i>Văzutul și nevăzutul</i>	50
<i>Împăratul Cresus și înțeleptul Solun</i>	55
<i>Hanul și cerșetorul pribeag</i>	59
<i>Doi înțelepți</i>	61
<i>Alexandru Macedon și Diogene</i>	62
<i>Vulturul și albina</i>	64
<i>Regele Canut și curtenii săi</i>	65
<i>Leul și șoarecele</i>	67
<i>Calul lui Nabek</i>	69
<i>Cel înțelept cedează</i>	71
<i>Indianul și englezul</i>	72
<i>Vizirul Abdul</i>	74
<i>Cum l-au judecat pe hoț</i>	75
<i>Simplitatea</i>	78
<i>Veverița și lupul</i>	79
<i>Cui îi este mai greu</i>	79
<i>Cine-i mai important</i>	82
<i>Mama adevărată</i>	84
<i>Bătrânul și moartea</i>	86
<i>Iepurii și broaștele</i>	86
<i>Bătrânul și cei trei tineri</i>	87
<i>Ajutorul reciproc</i>	89
<i>Doi bogați</i>	90
<i>Moștenire egală</i>	91
<i>Desculțul și schilodul</i>	93
<i>Doi șoareci</i>	93
<i>A fi bogat oare înseamnă a fi fericit?</i>	95

<i>Domnii mei</i>	97
<i>Milostenia</i>	97
<i>Refuzul înțeleptului</i>	100
<i>Dreptul fără de arginți</i>	100
<i>Bogatul sărac</i>	102
<i>Bogatul și croitorul</i>	105
<i>Nevoia</i>	105
<i>Ce bogăție a dat Dumnezeu omului</i>	107
<i>Bogăția înțeleptului</i>	108
<i>Păstorul și vistiernicul împărătesc</i>	109
<i>Două pluguri</i>	111
<i>Barcagiul și perla</i>	111
<i>Două geruri</i>	112
<i>Calul orb</i>	117
<i>Câinele și copilul</i>	119
<i>Cuibul păsărelelor</i>	122
<i>Leul și cățelul</i>	126
<i>Broasca râioasă</i>	128
<i>Frol Silin</i>	134
<i>Pocăința</i>	137
<i>Starețul și leprosul</i>	141
<i>Crucea</i>	144
<i>Fecioara înțeleaptă</i>	145
<i>Plapuma scumpă</i>	146
 <i>Anexă</i>	
<i>Puterea iubirii</i>	149

Danion Vasile

PATERICUL
pe înțelesul
COPIILOR

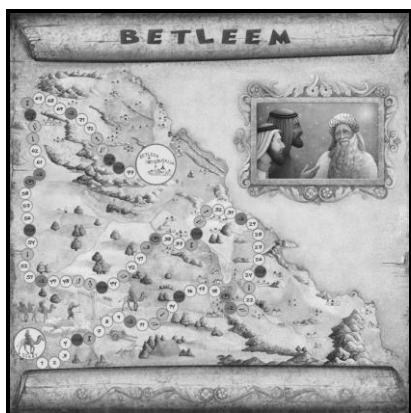
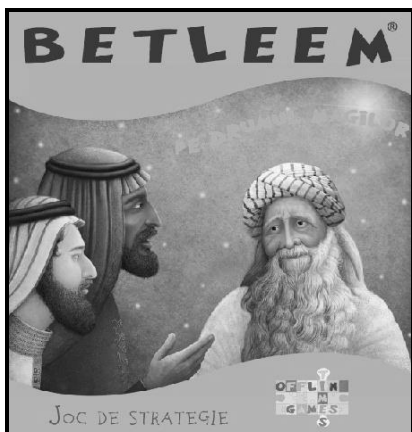
Valoarea darului pe care Danion Vasile îl face copiilor noștri prin *Patericul pe înțelesul copiilor* este de neprețuit.

A pune comoara *Patericului* la îndemâna copiilor înseamnă a le deschide larg porțile spiritualității înalte; înseamnă a le da puterea și înțelepciunea de a găsi rostul vieții; înseamnă a le pune la îndemână harta *drumului celui îngust*, a le arăta calea cea adevărată către Împărăția Cerurilor. (...)

M-am bucurat citind această carte. Printre altele și pentru că am văzut că prin ea mulți copii și tineri vor fi apărați de greșeli pe care le-am făcut eu și prietenii mei, fiind lipsiți de asemenea lumină.

Părintele Mihai Andrei-Aldea

www.areopag.ro

**NOU: JOCURI PENTRU
COPIII CREȘTINI
www.jocuriortodoxe.ro**